

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ವಿಚಾರ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಮುಂದಿದೆ ಎಂದು ತಾವೇ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದುದರಿಂದ ಪುನಃ ಅದರ ಸುರಿಟ್ಸ್-ಡಿ ಪೆರಿಟ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ತಮಗೂ ಆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿವೆ. ಈಗ ಡಿಮಾಂಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಸ್ಕಷನ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

SRI GOVIND P. VADEYRAJ.—The Government will be responsible for all the consequences. That is all I can say.

SRI QAMARUL ISLAM.—I want to draw the attention of this House and the Hon. Chief Minister to a matter which concerns the Muslim community. It is a Zero Hour and I request the Chair to give permission.....

MR. SPEAKER.—I am sorry. Please resume your seat. Without notice, I cannot allow. We have taken a decision not to include any calling attention motion or matters under Rule 312 for to-day and tomorrow. Please co-operate with this decisions.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲೂರು ಅನಂದರಾವ್.—ಸಾಮಿ, ತಾವು ಇವತ್ತು ಮತ್ತು ನಾಳೆ ರೂಲ್ ಡಿಲಿರ ಕೆಳಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ತುರ್ತು ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಒಬ್ಬ ಲೆಕ್ಚರರ್ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೂ ತಾವು ಹೇಳಿ. ನಾಳೆ ಆದರೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಾವು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ತಾವು ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲೂರು ಅನಂದರಾವ್.—ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವುದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇದೆ. ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ರೂಲ್ ಡಿಲಿರ ಕೆಳಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಚರರ್ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೇಕರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ನಾಳೆಯಾದರೂ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಬೆಸಿನೆಸ್ ಅಡ್ಡ್ರೆಸರಿ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ರೂಲ್ ಡಿಲಿರ ಪ್ರಕಾರ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. The Hon. Chief Minister is inviting you. Please meet him ಈಗ ಡಿಮಾಂಡ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮುಂದುವರಿಸೋಣ.

Budget Estimates for 1978-79

Demands for grans

Demand Nos. 2, 6, 8, 13 to 18, 23, 24, 31, 32, 36 to 40, 45, 46,

51 and 61.

† ಶ್ರೀ ಎಂ ಮಂಜೇಗೌಡ (ಮದ್ದೂರು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿರ ತಕ್ಕಂಥ ೧೬ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು ಮೈಸರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ

ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಷಃ ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತರೀ ಜಮೀನಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೆಚ್ಚುವುದಿಲ್ಲವೋ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಜನಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹುಷಃ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಸುಭಿಕ್ಷವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರೂ ಕೂಡ ಈ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಈ ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು ಮೀಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಇದೇ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಸುಮಾರು ೧೦-೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇಜರ್ ಮತ್ತು ಮೀಡಿಯಂ ಇರಿಗೇಷನ್ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ನಾವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು 'ನಾವು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗ ಏನು ಹಣವನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ರೈತರಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬೇಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲೇಬೇಕು.' ಎಂದು ಪದೇಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾನ್ಸಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರೂ ಸಹ ಯಾವುದಾದರೂ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇರುವುದಾದರೆ ಅದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಸೆಕ್ಟರ್‌ನಿಂದ ಸಾಧ್ಯ, ಹೆಚ್ಚು ಇರಿಗೇಟೇಷನ್ ಏರಿಯಾ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿ' ಎಂದು ಅವರು ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದವಾರ ಕೂಡ ಪ್ರಾನ್ಸಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್‌ನವರು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳು ತಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು' ಎಂಬ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೆ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿ ನಾವೇನು ಕಬ್ಬು, ಭತ್ತ ಮೈಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ತೆರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಬರುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಅಂಗಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ಬ್ಯೂರೋ ಆಫ್ ಎಕನಾಮಿಕ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಟಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಸರಾಸರಿ ಪಸಲು ಎಕರೆವಾರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಅಂಶ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ೧೯೭೪ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೆ ಎಕರೆವಾರು ೩೩ ಟನ್‌ನಷ್ಟು ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೭೭ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೆ ಅವರೇಜ್ ಈಚರ್ ಪರ್ ಎಕರೆಗೆ ೩೫ ಟನ್‌ನಷ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ೧೯೭೪ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೆ ೧೨ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ನಷ್ಟು ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ, ೧೯೭೭ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ೧೫ ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ವರೆಗೆ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಗದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಗೆ ೯೬ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭತ್ತಕ್ಕೆ ಕಿಂಟಾಲ್ ಒಂದಕ್ಕೆ ೯೦ ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದರಿಂದ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಓಪನ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತೇವೆಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೂ ನಾವು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಖರ್ಚು ದುಭಾರಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಕರೆವಾರು ಏನು ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯವರು ಹಾಗೂ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ರವರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ರೈತ ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೫,೬೪೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಆಧುನಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಸುಮಾರು ೬,೯೭೦ ರೂಪಾಯಿಗಳೂ ಖರ್ಚು ಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ೩೫-೪೦ ಟನ್ ಕಬ್ಬನ್ನು ಬೆಳೆದು ೪-೫ ಸಾವಿರ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ವರ್ಷವಿಲ್ಲಾ ಆತನ ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳು ಬಿಸಿಲು ಮಳೆಯನ್ನದೆ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಗಿ, ಊಟ

ಬಟ್ಟೆ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಅವನಿಗೆ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಮುಂದೆ ಆತನು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿದಂತಹ ಬಂಡವಾಳ ಎಷ್ಟು? ಖರ್ಚು ಎಷ್ಟು? ಅದರಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಉತ್ಪಾದನೆ ಎಷ್ಟು? ಇವುಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆದಾಯ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶವನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಆದಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಹುಶಃ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ. ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿರುವುದು ಉತ್ತಮ. ಸುಮಾರು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೮೦ ಜನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿವೆ. ಅವನ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಇನ್ನು ಎಷ್ಟೇ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಸುಬು ಬೇಸಾಯ, ಬೇಸಾಯ ಅಷ್ಟೊಂದು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಉದ್ಯೋಗ ಅಲ್ಲ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ೮೦ ರೂಪಾಯಿ ಹಾಗೂ ೧೨೦ ರೂಪಾಯಿಗಳೆಂದು ವಾಟರ್ ರೇಟನ್ನು ಏನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇವತ್ತು ರೈತರು ಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಬಿಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕ ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೩೦-೪೦ ಭಾಗ ತರೀ ಜಮೀನು ಇದೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಷ್ಟು ವಾಟರ್ ರೇಟ್ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ನೀರಾವರಿ ಭೂಮಿ ಹೆಚ್ಚು ಇಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಈಗ ನೀರಾವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ದುಡ್ಡನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇನ್ನು ೩೦ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪಾನನೀರೋದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಭಾವಿಸೋಣ. ಆ ಬಾಬಿ ನಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಪಾನನೀರೋದವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದಿರುವಾಗ ಅದು ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮರೆತು ಬಿಡೋಣ, ಯಾವ ರೀತಿ ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್, ಕಾಫಿ ಬೋರ್ಡ್, ಮತ್ತು ಇತರೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಥವಾ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇರಿಗೇಷನ್ ಫೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಥವಾ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಮಾಡಿ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಈ ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಷೇರುಬಂಡವಾಳವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಜಮೀನನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಜಮೀನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಬಹುಶಃ ನಾವು ಈಗ ಏನು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅಂದರೆ ಆಹಾರ ಕೊರತೆ, ಹಾಗೂ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿವಾರಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಾದಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಬ್‌ಸೈಡ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಹೊರಕಡುವೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಏನೊಂದು ಅತ್ಯಪ್ಪಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಅದು ಕ್ರಮೇಣ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ; ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬಾರದು? ಸದಕ್ಕೆ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮತ್ತು ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಷೇರುಬಂಡವಾಳಕೊಟ್ಟು ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಾದಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗೂ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ೫-೧೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಸಾಗುವಳಿಗೆಯೋಗ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದುಬಾರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನೇ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳೋಣ. ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಬಂದ ಲಾಭವೇನು? ಇದು ಒಂದು ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರವೇ? ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ

ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ದಿಟ್ಟ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿ, ೨-೩ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಬಾವಿ ತೋಡಿಸಿಕೊಟ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹುಶಃ ನಿವ್ಯಾವಂತ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದಿಟ್ಟ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಇನ್ನು ೫-೧೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲೇ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮದು ದೊಡ್ಡ ದೇಶ. ಸುಮಾರು ೧೦೦ಕ್ಕೆ ೮೦ ಜನ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ದೇಶ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನು ೧೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ರೈತನಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡದೆ ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಈಗ ರೈತರಿಗೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಆತನಿಗೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರೈತನ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಸಬ್‌ಸಿಡ್ಡ್‌ಜಿ ಮಾಡದೆ ಹೋದರೆ ರೈತರು ಬೇಸಾಯವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇವತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಳೆದ ೧೦-೨೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೂಡ ಕೆಲಸಗಳು ಪೂರ್ಣಹಾಗೆ ಹಾಗೆ ಉಳಿದಿವೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ೧೯೫೬ ರಿಂದ ೧೯೬೨ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳು ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಕೂಡ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಆ ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಟೇಲ್ ಎಂಡ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜಮೀನನ್ನೂ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಮದ್ದೂರು ಏರಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಂ ಮಂಜೂರು ಆಗಿದೆ. ಇದು ಇರಿಗೇಷನ್ ಟ್ರಾಕ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಬಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದು ವರೆಗೂ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ರೈತರು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಾದ ತೆರಿಗೆಯ ಹೊರೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡದೆ ಏನಾದರೊಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಮಯ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

2-00 P.M.

SRI K. BHASKAR NAIDU (Bellary).—Mr. Speaker, Sir, before I speak on the 16 Demands I would thank the Opposition Leader first. When he spoke on the Demands yesterday I was expecting a lot from

him. As this was the first time I was in the House I was wondering what all he would say. I said I think him because he did not make much of it. He just said a few things that the Government must do and then he just said in the beginning itself : ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಹೊಸ ಆಡಳಿತವನ್ನು, ಬಂದು ಹೊಸ ರೂಪವನ್ನು, ಬಂದು ಹೊಸ ಕಳೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಆಶೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. This is really a great expectation. I really congratulate the Opposition Leader but how much more I would have congratulated him if he had not just said a few other things. He would have simply created a record in this State if only he had not just said those few other things, and it would have been a wonderful thing. The Opposition Leader just spoilt his good intention by picking up a few people here and there. He picked up the name of my good friend Sri H. R. Basavaraj. I may call him my friend because he was my class mate.

AN HON. MEMBER.—Why is he taking the name of a person?

SRI K. BHASKAR NAIDU.—Sri H. R. Basavaraj is a man from my place, a man who has been sound financially right from the 30s. His father was a very rich man from Bellary. He has come to Karnataka when Bellary was merged in 1953 from Madras State. What is the sin that he has committed? Time and again his name is brought in here and the Chief Minister is associated with him in everything. Is he as bad as Mundhra or Dharma Teja? I do not think so. He is just like any other citizen of Karnataka doing his business.

MR. SPEAKER.—I do not want any allegation to be made against any person who is not here in this House

SRI K. BHASKAR NAIDU. — Sri Basavaraj has been doing his duty. He has his affection for the Congress and that is my party. We belong to that great party. He might have helped us financially. Were there no other members who have helped other parties. I can quote names from 1967 when prohibition was removed we have been depending upon excise contractors. Let us face facts; let us not run away from them. I know the day when Rs. 3 lakhs was carried and given to a very responsible man who is occupying a very responsible position. Every party has been depending upon such persons for funds. He is not a Dharma Teja, as I said; he is not a deserter, a renegade. He is very much living here and is a citizen of Karnataka and I own he is my party man.

AN HON. MEMBER.—His house was raided.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—There are instances where other parties have gone to him for money and he has refused to give it and that is why he is attacked day in and day out here.

SRI S. R. BOMMAI.—The hon. Member is holding a brief for him; he is giving him an address of honour in this House. I would like to know from him how much money was found in the search that was made in his house.

MR. SPEAKER.—If any member wants to make allegations against any person who is not in the House, he has to give notice to the Speaker as well as to the concerned Minister. Otherwise, he cannot make such allegations. There are many rulings in the House of Commons and other legislatures on this points

SRI S. R. BOMMAI.—I am not making an allegation. I am only saying that his house was raided.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—He has claimed all the money that was taken away.

Then, Sir, yesterday it was said that the Chief Secretary dances to the tune of the Chief Minister. I can't imagine such a statement from the Opposition Leader. It is most uncharitable. I know that our officers are straight-forward and upright. Their uprightness and mettle were shown during the Governor's rule.

They showed their mettle during the Governor's rule. I know our Chief Secretary from 1953 because he was posted to Hospet as Assistant Commissioner. He is an honest and upright man. He has the parentage and pedigree of a great officer. To talk against such an officer is most unfortunate. You have said about him but I am sure he will not dance to the tune of the Chief Minister or anybody, unless rules permit. I have great regard for him. If at all there is any Government and if there are rules to be followed, we have very good and proud privilege of having in South India officers who follow the rules without fear or favour.

I would now like to take up and speak about Demand No. 24 Prisons. It is a proud thing I had said that we have a very good system and we even have great sympathy towards prisoners. We are the first and I should congratulate our Chief Minister for having a good and brilliant idea. He has set up open jails for about 200 prisoners. They are looked after. They are made to have the feeling that they are not prisoners. They have the feeling that they have not committed some crime. They are given some land to till. These people when they go back if they have land they can take to cultivation, forgetting about their past. It is a surprising thing to everybody that we pay the prisoners the highest amount than paid elsewhere. For instance even in England only four shillings are paid. But in Karnataka we pay Rs. 1.50 and Rs. 2. I am proud to say that in our jails we have got seven people who are going to colleges

and one of them is studying for law and one is an NCC Officer. Yesterday my friend was telling about food and other things given in the jails and they were worse and even worms were ground and chapathies were made.

SRI MALLUR ANANDA RAO,—Have you ever visited a jail?

SRI K. BHASKAR NAIDU,—When Sri Patel was in Bellary Jail when the jailor said there was no water, I went there and saw to it that there was supply of water. We can go as visitors. Some day when your Government comes to power you send me to jail.

The food that is given is not bad. If any prisoner is ill the doctor has to examine and has to give milk, eggs and other things. There are beds provided in the sanatorium for prisoners. I would ask the Government to provide more beds. The sanatorium in Bellary is not having enough beds. I would like the Chief Minister to see that a ward is constructed because prisoners all over Karnataka come there.

Regarding food and other things I do not know if I can quote the name of Sri Devegowda, I have read in papers wherein he himself has stated that the food given in jails are good.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—I said to political prisoners.

ಶ್ರೀ ಭಾವುರಾವ್ ದೇವಪಾಂಡೆ.—ಮಾನ ಸಭಾಪತಿಗಳೆ ಈ ಜೈಲಿಗಳ ಹಾಗೂ ಪೊಲೀಸ್ ಡಿವಾರ್ಸ್ ಮೇಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡಲು ೨ ದಿವಸಗಳ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ೧೬ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೇವಲ ೧೫-೨೦ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಬಂದು ದಿವಸ ನಿಗದಿಮಾಡಿ ಸಮಗ್ರ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೆ ಆತುರ ಆತುರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಬೇಕುಲಿಕ್ಕೆ ೨ ದಿವಸಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜೈಲಿಗಳ ಹಾಗೂ ಪೊಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡು ದಿವಸಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

MR. SPEAKER.—I am helpless, what can I do?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಂದೇವ್.—ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಏತಕ್ಕೆ ಬರಬಾರದು?

SRI K. BHASKAR NAIDU.—Big dignitaries were in Karnataka Sri Madhu Dandavate, Sri Vajpayee to whom I have great reverence He has also said "I am sorry I am going away from Karnataka jails" He said so because he has seen the position of jails in other parts of India. What I am afraid is, if these jails are as good as hotels most of the people may commit crime and get into jails. We have gone to jails and were expecting to go if the other party were to rule here.

So, take the chance; wait for five years. If people do not send us heer, if I should do anything as what you have done, if I should destroy the country like anybody has done, then I am prepared to walk into the jails.

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಅವರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥ ಬೇಡವೆ?

SRI K. BHASKAR NAIDU.—When the hon. member asked me when I am going to jail, can I not say?

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—I have not said. If the cap fits let him wear.

ಶ್ರೀ ಮಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅವರು ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಮತ್ತು ಜೈಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ. ನೀವು ದೇಶ ಹಾಳು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ನಾವು ಮಾಡಿದರೆ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ?

(ಗೊಂದಲ)

MR. SPEAKER.—I will look into the records.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—I did not say. Please don't put into my mouth things that I have not said.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ವಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರ್ ನಾಯುಡು ಅವರು ಬಹಳ ಮೇಧಾವಿ ಇದ್ದಾರೆ, ಉತ್ತಮ ಮಾತುಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಇವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಇವತ್ತು ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಜೈಲಿನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ವಿನೇಸು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಿ. ಅವರು ಹೇಳುವಾಗ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರು. ದೇಶದ್ರೋಹ, ದೇಶವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಸನ್ಯಾಯೇಷನ್ ಇದೆ. ಹಿಂದೆ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಬಂದಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಜೈಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ನೀವುಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾಚಿಕೆ ಬರಬೇಕು.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾವ ಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಲಿ, ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಅಥವಾ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಇನ್‌ಸಲ್ಟ್ ಆಗುವ ಪದ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಟಾಲರೇಟ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದು ಒಂದು ಉನ್ನತ ಸಂಪ್ರದಾಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತೀಕ್ಷಿಸಿ ಸದಸ್ಯರು ಇರತಕ್ಕ ನಿಯಮಾವಳಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕು.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—I obey your order. You can get the speech. If there is anything that I have said against anybody I am prepared to tender my apology. I will not hurt anybody. I appreciate my friends. They have their own case.

ಶ್ರೀ ಬಾವುರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಈ ಜೈಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ,

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನಿಮಗೆ ಸಾಚಿಯಾಗುವುದು ಬೇಡವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೌಸ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ (ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸಮಾಚಾರ) ಇದೆ. ಸಾಕಾದಷ್ಟು ರೂಲ್ಸ್ ಇವೆ. ಅನೇಕ ಅನುಭವಗಳು ಇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಭಾಸ್ಕರನಾಯಯಂಡು ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕೊಡಿ. ಬೇರೆ ಸದಸ್ಯರ ಕಾಲವನ್ನು ಅಡ್ಡಸ್ಸು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್; ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗ್ ಅನ್ನೂ ನೇರವಾಗಿ ತ್ರೆಟಿನಿಂಗ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು You are the property of the House ಸ್ವಾಮಿ. ತಾವು ನಮ್ಮ ತಲೆ ಕಿರೀಟ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ನಾವು ಏನೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇವರು ತಲೆಗೆ ಕಿರೀಟ ಇಟ್ಟವರು ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ತಮ್ಮ ರೂಲಿಂಗ್ ಕ್ಲಾಶ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಬುದನ್ನೂ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸ್ ತೆಗೆದುನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—Before you allow the next speaker to speak, I make an humble submission to you and that is that I should be treated on par with any member here. There are members who spoke for one or two hours and you ask me to sit down within 20 minutes. I obey you.

MR. SPEAKER.—You bring it to my notice. I am here to safeguard the rights of everybody.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—I am pained to say that I have not been given sufficient time. I am sorry that you ask me to sit down when there were any number of instances when you allowed them to speak for one or two hours.

2-30 P.M.

SRI G. B. SHANKAR RAO.—I really fail to understand the attitude of the hon. Speaker towards the members. It is not only my experience but it is the experience many other hon. members that whenever we want to speak something, we will be asked to resume the seats. I do not want to pass any remark against the Chair. The members are not treated well while they exercise the right of speech in the House. We respect the Chair and resume our seats. In respect of some members who get up and speak without the permission of the Chair, they will be tolerated. Somehow I feel that the Chair is not in a position to control the members. Those who are voceferous, they will be allowed to speak but persons like me who obey the Chair are not allowed to speak.

MR. SPEAKER.—I thank the hon. member for his suggestion.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಮ್ಮ ವಿನಂತಿ; ನಾವು ನನ್ನನ್ನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ; ನಾನು ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ವಿಪ್ ಆಗಿ, ೫ ನಿಮಿಷ ಜಾಸ್ತಿ ಕೂಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ನಿಮಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ರೀತಿ ಗದ್ದಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ಹೌಸ್ ನಡೆಸುವುದು? ತಾವೇ ನೋಡಿದ್ದೀರಿ; ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ೧೦-೧೦ ನಿಮಿಷ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ; ಇವರಿಗೆ ೨೦ ನಿಮಿಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಇವರಿಗೆ ೫ ನಿಮಿಷ ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ; ಬಾಕಿಯವರ ಸಮಯ ಕಳೆದ ಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಇಷ್ಟೆ. ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ೪-೫ ಜನ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಲೀಸಾಗಿ ನಡೆಸುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ನೀವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ ; ನಾವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದಯಮಾಡಿ ಕೇಳಿ; ಹೌಸನ್ನು ಒಂದು ಆರ್ಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಅವರಿಗೆ ೫ ನಿಮಿಷ ಜಾಸ್ತಿ ಕೂಡಿ; ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಟೈಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ.

Sir, I am a Government Whip. I am required to submit the list of members to your goodself. Whenever I get up to speak, you will ask me to sit down. I will be considered as an unfit Whip of the Government. I strongly protest against the attitude of the Speaker. I am not questioning your ruling. ೫ ನಿಮಿಷ ಜಾಸ್ತಿ ಕೂಡಿ; ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಟೈಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. If you snub me like this, I will find it very difficult to recommend the names of members to the Speaker.

MR. SPEAKER.—When more than 3 members are standing and talking, I will ask (then all) to resume their seats. If I do not ask them to resume their seats, then it will be very difficult to control the House. Please tell me how I should control the House.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—ನೀವು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ ; ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ ?

MR. SPEAKER.—I ask the members to resume their seats only with a view to bring order in the House. ೧೦-೧೦ ನಿಮಿಷ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ; ಇವರಿಗೆ ೨೦ ನಿಮಿಷ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ೪-೫ ಜನ ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ? I am here to see that the proceedings are conducted peacefully.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ.—೫ ನಿಮಿಷ ಜಾಸ್ತಿ ಕೂಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ ;

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಲ್ಲಾ ; ಅವರು ೨ ಗಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ; ೨-೨೫ಕ್ಕೆ ಮುಗಿಸಿದರೆ ; ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಹಾಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆ, ತಾವೇ ಹೇಳಿ. ತಾವು ಲಿಸ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ; ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಲಿಸ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ; ವಿರೋಧ ಲಿಸ್ಟಿನಿಂದಲೂ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು

ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು; ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆ ಕಡೆಯವರು ಈ ಕಡೆಯವರು ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಭೆ ನಡೆಸುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ತಾವೇ ಹೇಳಿ. ಮಿಸ್ಟರ್ ನಾಯಿಡುರವರೇ ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯ್ಡು.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಬೇರೆ ಅವಕಾಶ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಆಗಬಹುದು, ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬಹುದು.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ರಾಜಗೋಪಾಲ್ (ಪಾಂಡವಪುರ).— ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇಂದು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿ ಮೂರು ದಿವ್ಯಾಂಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ, ಹೇಮಾವತಿ ರಿಸರ್ವಾಯರ್ ಏನು ಇದೆ. ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮೂಲ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಇಂದಿನ ಬೇಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ; ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಹೇಳಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

Hemavathi Reservoir: The Hemavathi Project is intended to utilise the waters of Hemavathy River to provide irrigation facilities to areas in Holenarasipura, Hassan, Channarayapatna, Arkalgud, K.R. Pet, Pandavapura, Tiptur, Turuvekere, Gubbi, Nagamangala and K.R. Nagar taluks. The project envisages construction of a composite dam across the River Hemavathy near Gorur village in Hassan District to store 34 TM cft. of water with left bank canal of 81 miles, right bank canal of 59 miles and right bank high level canal of 66 miles. The water thus stored would be utilised to irrigate 3,65,000 acres, i.e., 50,000 acres under left bank canal in the taluks of Hassan, Holenarasipura, Channarayapatna, K.R. Pet, 15,000 acres under the Right Bank Canal in Arkalgud and Holenarasipur Taluks and 56,000 acres under the Right bank High Level Canal in Arkalgud, Holenarasipura and K.R. Nagar taluks and 2,44,000 acres under the left bank canals branches in Tiptur, Turuvekere, Gubbi and Nagamanagala Taluks. ಸ್ವಾಮಿ, ಮೂಲ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿ: ಒರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಎಸ್.ಎಂ. ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಾಗ; ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ತಿಳಿಸಿದೆ.

“There is no proposal to curtail the benefit content created under the left bank canal.” ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಏನು ಅಂತ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬಡವರಿಗೆ, ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ; ಇವತ್ತು ಸುಮಾರು ೧೬,೦೦೦ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಆಗುವಂತದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಬಿಟ್ಟು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಾರಿ ಉದಾಶೀನ ಮನೋಭಾವ ತಾಳಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಣ್ಣುತ್ತದೆ. ಮೂಲ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಕಾರ ೨೦೯ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಹೇಮಾವತಿ ಯಿಂದ ಚಾನಲ್ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ೧೩೦ಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತ ಮಾಡಿ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಸಿ; ಅದನ್ನು ಹೊಳೆನರಸೀಪುರ, ತುರುವೇಕೆರೆ, ಗುಬ್ಬಿ ಮತ್ತು ನಾಗಮಂಗಲ ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ ಮೇಲಿನ ದ್ವೇಷವೇ? ಹೆಚ್.ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರ ಪ್ರಭಾವವೇ? ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿಶ್ವಾಸವೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಾಪ್ತಾಹಿಕವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಹುತೇಕ ಬಡವರಿಂದಲೇ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜಅರಸ್.—ಅದು ಅವರ ಪ್ರಭಾವವೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ?

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಆರ್. ರಾಜಗೋಪಾಲ್.—ನಾವು ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದೇವೆಂದು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ ಮೂಲ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುವುದನ್ನು ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂಥ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಹಿರಿಯರಾದ ಲಿಂಗಪ್ಪನವರೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮೂಲ ಯೋಜನೆಯನ್ನೇ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡದೇ ೧೩೦ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಜನರು ಹೇಮಾವತಿ ನೀರು ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಚಾನಲ್ಸ್ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಆಶಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾಂಡವಪುರದ ೧೬ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನತೆಗೆ ನೀರು ಸಿಗುವಂಥ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ;

ನಾನು ಆ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಕಷ್ಟ ನನಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ಪಾಂಡವ ಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಂಚ್ಯಾಲೂಭಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿಗುತ್ತದೆ ಮಳೆ ಬೆಳೆ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವಸನನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡದೇ ಹೊರ ಬಡ ಜನತೆ ಹೇಗೆ ಬದುಕಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಸೈಸಿಫಸ್ ಆಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪಾಂಡವಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಎಂದು ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರ ಹಿಂಬದಿಯಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಿಗೆರೆ, ಬಸ್ತಿಹಳ್ಳಿ, ಹೊನ್ನಗುಂಡಿ, ಅಂತರಹಳ್ಳಿ, ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಇವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಲ್ಲಿಗೆರೆ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಪೂರ್ತಿ ಆದರೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಸ್ತಿಹಳ್ಳಿ, ಬನ್ನಿಹಳ್ಳಿ, ಬೆಟ್ಟಳ್ಳಿ ಸರಹದ್ದು ಮೈಸೂರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಶೋಚನೀಯವಾದ ವಿಷಯವೆಂದು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನೀರು ಸೋರಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೂ ಬಡ ಜನತೆ ಇರುವ ಕಡೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಗೆ ಮದ್ದೂರಾಯನನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನು ಅರ್ಥವಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಜನತೆಗೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಟ್ಟಿರುವ ವಿಶ್ವಾಸಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೂ ಇದನ್ನು ಡಿಲೀಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಿದ್ಧಾಪುರ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಕೆಲಸ ಈಗ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ನಾನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

With regard to Horticulture, I have got some suggestions to make. The Government should do it.

(1) For maintenance of farm and nurseries, sufficient funds must be provided in each Taluk.

(2) Minimum T.A. for Asst. Horticultural officer should be fixed at the rate of Rs. 150 per month as is given in Tamilnadu.

(3) They must provide one motor vehicle for each Asst. Horticultural officer to tour in the Taluk just like Tamilnadu Govt.

(4) Must consider the efficiency for next promotion.

(5) Asst. Horticultural Officers should be posted only to one place within four years.

(6) In each division, they must post a man who has got interest in the development but not in the research.

(7) Each Officer must have one office and one laboratory.

(8) They must take up propagation work in each farm and nurseries. They must distribute fruit plants to SC/ST and other backward class people free of cost.

ಇಂಥ ಒಂದು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ನವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳೆಂದು ತಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದರ ಮುಖಾಂತರ ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಬಾಳೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಪಾಂಡೆವಪುರದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬಾಳೆಹಣ್ಣನ್ನು ೧೦೦ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳೆಯೂ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ರೈತರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಹೊಸ ಕನ್ನೆಯಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಯ ಬಳಿ ಸಭೋಪನ ಎಂದು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಐ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ಬಂಗಲೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಬೋರ್ಡ್ ಫಸಿಲಿಟೀಸ್‌ನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೇಮಾವತಿ ರಿಸರ್‌ವಾಯರ್‌ನಿಂದ ಪಾಂಡೆವಪುರಕ್ಕೆ ಚಾನಲ್ ಬರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ದಯವಿಟ್ಟು ತಾವು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ೧೬ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂಥ ೨ ನಿಮಿಷಗಳನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಸಭಾಪತಿಯವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI M. VEERAPPA MOILY (Karkal).—Mr. Speaker it gives me really great pleasure to welcome the Demands presented by our beloved Chief Minister particularly Demand Numbers 16 and 18 which are very important. Many of them are the nerve centres of the socio-economic development of our State. All the more, we are in the midst of tension created in the concept of Federalism in the country. In fact these Demands are presented by a Statesman who has rightly and with great relevance upheld the cause of Federalism—particularly in the context of financial powers to be decentralised to the States.

First of all, I would like to state that the draft Constitution which was first presented to the Constituent Assembly envisage pure and clean Federal set up to our country. The very suggestion they made was that the Governor for a particular State should be elected by both the Houses if there are two Houses, and by the Legislative Assembly alone if there is only one House, empowering to select a panel of four names to be elected by these Houses. I think that was the right step to appoint a Governor. Of course, we do not know what lapses were at that time. In the interest of National integration of the country they must have given it up. But in view of the developments taken place both in social and economic plan and also accentuated factors like increasing population and other problems it is all the more necessary that a very clear idea of the concept of Federalism must come out. Otherwise, it will explode the present political structure—may be economic or social.

Our Hon. Chief Minister has rightly taken up at a very relevant time. He has taken up the issue, when these problems are reaching an explosive stage. He has taken up the cause of the concept of this federalism. Since the time is very short, I would like to concentrate on the facts relating to the financial powers.

Under the Indian Constitution, the Union is charged with the responsibility in respect of Defence, External Affairs and Communications. The crucial areas where every citizen is concerned more directly are taken by the State Government like Agriculture, Power, Rural Development, Education, Health Services etc., Where it pinches the common man or the rural man, those responsibilities are entrusted to the State Government and these are the areas where the creation of economic and social infra-structure will have to be done. So, now the situation has arisen in the context of the new priorities which is set from time to time by the Government of India and of course which is always set by the State Government in regard to various developments, it is imperative that there should be a vast increase in the order of transfer of resources from the Centre to the States. Even the present Income Tax Act which is amended has taken away more and more resources of taxation which was given to the States and now from the latest budget estimates of the Union Government, it is clear that more than 75% of the total revenue is confined to the Union Government and only 25% is given to the State Governments. I appeal to the Hon. Chief Minister to take up the issue or file a Memorandum before the Government of India or the Eight Finance Commission to keep atleast 75% of the total revenues raised by the Centre from all sources for proper allocations to the States. I am Quite confident that our Hon. Chief Minister will take up the lead to avail such an opportunity to get more financial resources so that the dream which is envisaged, the dream of restructuring the social and economic systems in our State is realised.

Then, I would like to state about our approach to Planning. I am very happy that this Government has realised the need to create a separate Department for Planning and post a professional economist incharge of the Planning Department, and for the first time when the Chief Minister took charge in the previous term, he took care to see that various programmes are implemented properly and not haphazardly. Of course, the development programmes have taken up but we don't know what region it reaches; what area it reaches. Infact, even imbalances and inequalities are created not only among the human beings but it is also created in terms of regional imbalances. Unless we spot out the black spots in the regional areas, and unless you spot out the imbalances or inequalities in the communities at

large or society at large. we will not be implementing any programmes at all or it may not be reaching a deserving area or persons. In this direction, the Planning Department has taken up a very right step to spot out these black areas both in the regions and also in the society at large. By appointing the Backward Classes Commission i. e., Havanur Commission, those areas of inequality in the society have been identified and we now come to know to whom the benefits should reach. We have been successful in implementing some of these programmes. When we take up the issues like admissions in Medical Colleges or reservations in terms of recruitment etc., we find that about 80-90% admissions in Medical Colleges have gone to one or two communities which are the privileged communities and some times all those people who are in the lower rung of the ladder did not get admission. Only 20-25% of the seats were going to them. But now action has been taken by the Government to solve this problem. This is a great achievement which has been done by the Government to eradicate or to wipe out the black spots in the society at large.

Then Sir, the credit plan has been prepared for each District by the Planning Department and it is to the credit of the Planning Department that they have also conducted many surveys particularly the survey conducted for knowing the credit needs of the artisans. They have identified that the total credit needs to the artisans comes to Rs. 52 Crores and on average, the credit need per person is Rs.500 and the annual value of the production of goods and services of these artisans is estimated at about Rs. 266 Crores. Of course, steps have also been taken to see that the credit under differential rate of interest which has been challenged by the National Banks is given. Infact, the benefits went to them to the extent of Rs. 9 Crores out of the total credit of Rs. 25 Crores for the entire country under the differential rate of interest. Hence steps by the Government should be taken up also in regard to agricultural labourers and also other persons from weaker sections who are taking up other professions in the coming years.

Now I would like to take up certain issues in regard to Police Administration. The Law Commission of India, in its 14th report observed that the old methods of investigations still holds sway and there is generally a tendency to obtain confessional statements and neglect independent investigation which may yield conclusive results; need for the scientific methods of investigation is all the more necessary and they will have to be taken up. But even now, in many of investigations either in the graver or lesser crimes, we find the old methods of confessions which will not be taking the investigation of the case anywhere. It has to be given up in the context of the

scientific development in the investigation. I would like to point out a few facts wherein the Police Department corrects itself or to bestow more vigilance in terms of litigation and I will list out some of them as follows:

- (i) The delay in recording the First Information Report. This goes to the very root of the case. Usually the first report once it was recorded, then the second first information report will go to the very root of the case and 90% of the cases will not go with out a second first information report.

All these have got to be prevented (3) evading registration of cognizable offence-many times it is evaded sometimes conversion of cognizable offence into non-cognizable offence, evading evidence, irregularities in preparation of charge sheets, deliberate arrests, illegal detention, fabrication of evidence, use of third degree, use of agent in procuring witnesses, or in procuring the accused, harassment of witnesses. All these are some of the actual practices followed at the time of institution of criminal cases. What I observe is that, proper observation and the scrutiny of the case at the time of filing is not done by the superior officers. But in many cases these things are entrusted to their lower officers. This is very bad. Thus, many a time objectional practices are followed and proper investigation is not done by the police officers. So, I would like to know how many police officers are discharging their duties efficiently and how many police officers have been punished for adopting these objectionable practices. These objectionable practices in criminal case has many times resulted in conviction.

3-00 P.M.

Nextly, I would like to say something about the allocation of the IAS to the State quota. Now, I understand that 70 percent is taken from the direct recruits and 30 percent by promotion from the KAS. Out of these 30 percent, only 5 percent from various departments like Co-operation, Education etc. In this allocation, many of our officers are not getting the IAS cadres. Therefore, the promotion quota from KAS cadres to the IAS cadres must be raised 50 percent. Apart from this, out of the direct recruits, nearly 20 percent are from outside the Karnataka. Therefore, I would suggest to carry forward the post to the next year when State Resident IAS recruitee is not available, so that we can have officers who are in majority from our State.

While deputing the officers to the Government of India. I request the Government to depute officers borne from our State cadre so that

our interest will be well served in the Government of India. But I find many time officers from our State are not willing to go over Delhi. I think we must compel them to go to Delhi so that our State's interest could be best served at Delhi. With these words, I thank the Chair for giving me an opportunity and I request again the Chief Minister to take up all these implementation work and to avail more financial powers and resources to our State. Thank you very much Sir.

† SRI M. V. RAJASEKHARAN (Uttarahalli).—Mr. Speaker, Sir any Government's performance depends upon the type of administration it gives. So, I will today confine myself with in the time which you have allotted to the Public Administration or whatever you may call it. Sir, unfortunately, I have to make this comment, that this administration has failed in its duty to give impartial justice to the rural folk. Even to-day the entire administration is in favour of richer class, in favour of economically forward and who are in minority. Sir, this is against the present system of administration because here and there they are giving some solutions and gifts. Apart from it, I would like to say that this administration is completely against the poor which are living in the rural areas. I think Hon'ble Chief Minister would agree with this. The main difficulty you are facing to-day is that we are following the British administration system from time immemorial, though we have removed all imperialists in this country. Even to-day we are following the rules and regulations and the procedures which have been laid down by the British people. Even to-day same type of administration is continued in this country. Sir, you kindly remember when the Britishers were ruling our country, they had only two things to perform. One is to look after the law and order situation, the second was to collect revenue. But, Sir, to-day the entire situation in this country has been changed. We have developed economy, we have developed our social life of our people and to-day ours is a developed country. Here I would like to ask the Officers—whether IAS, IPS or State level Officers to show some sort of understanding with the problems of the rural folk and give reliefs to them for which they are entitled in our State. I saw thousands of people moving pilgrimage to the state capital; to the District capitals; to the Taluk Headquarters asking for reliefs to their problems. Are they getting it? This is my question. Now, I would request the Chief Minister to ponder over how best the efficient and understanding administration can be created in this State. Sir, Gandhiji while formulating constructive programme has defined two things. One is 'Raja Neethi' and another is 'Loka Neethi'. Sir,

after 30 years of independence in our country we have seen Rajaneethi is very studily and fastly established and perpetuated. The Loka Neethi has been given a good bye. Now the Raja Neethi is prevailing in the form of exploitation, excess authority, discrimination etc. All these things are going in the name of Raja Neethi. Sir, we do not want Raja Neethi, we want Loka Neethi, because, we want poor should get justice from the hands of this Government and it is here I feel very much pained that we have failed in our duty to give good type of administration and understanding the problem of the poorman. Sir, you know in the villages how poor man is suffering to-day because of our regulations and procedures and cumbersome time consuming rules. We should change this cumbersome procedures. I would like to know when it is going to be changed. At the cabinet level there are certain sub-committee to go into the procedures and to change the procedures. Sir, I do not know how far they have achieved their desired results. Sir, I would like to suggest here, let there be a Research Evaluation Committee at the State Cabinet level which would go into those details and procedures exist from the Britishers time.

The question is how best they can change to help the poor man who goes to seek solutions to his problems. I hope the Chief Minister will ponder over and see that proper administrative set-up and changes are brought about immediately to give justice to the socially and economically oppressed people who are powerless but who have got the majority in the State.

I plead with the Government that they should have understanding. I remember the story which I had read some time back. He gets a dream and in that dream one voice tells him 'you can ask anything and it will be granted' King Solomon did not ask for the riches of the World, he did not ask to take away the lives of his enemies but asked for an understanding heart. I hope the Chief Minister will be able to see that this administration will have an understanding heart. Government would come and Government would go but we want a Government and administration which understands the problems of poverty, of illiteracy of the poor man who is oppressed and depressed. I hope Government will pay utmost attention to this aspect.

The other day I read in newspapers that the Chief Minister while addressing the Deputy Commissioners' Conference here called upon them to go to the villages. I really welcome this decision and I hope he will bring into action as quickly as possible. These officers must go to the villages and try to live there not for a day; they should spend a little time with the poor farmer, landless agricultural labourer rural artisan and others and attend to their problems. Today what

is happening in China, Korea, Vietnam and Cuba? The Head of Dept. is forced to go to the villages and live at least for one month in a year so that he can come to know about the difficulties of the poor man and he will be in a better position to give better justice. This is what we need in this country.

Coming to the other points about General Administration, the entire administration has to be streamlined. The existing procedure needs to be looked into immediately. When a farmer or a poor man goes with his application to the district office or to the taluk office, it must be attended to within a certain time.

Government should introduce performance audit at all levels viz. State, district, taluk and even village levels, so that we can know how the officers have been able to attend to the needs and aspirations of the poor people. Today what is happening is that people go and pester these officers. Sometimes it is difficult to know whether the officers are ruling or the Ministers or the Chief Minister are ruling. I have got a paper cutting where one Minister says that thought he has ordered three times his orders have not been carried out. Sri Havanur has said that most of his officers are against him. We are in a democratic set up and it is the people's representatives who should have the say and not the officers. I hope the Chief Minister would give a little thought to these matters. I know we have some of the best officers but that does not mean that they can overrule the Ministers irrespective of the fact which party rules. Let the administration have a sense of understanding of the colossal problems. After all, our officers are also our own kith and kin, they are our brothers and cousins and come from the same family of all of us. I would plead with them that they must have a sense of understanding. I hope the Chief Minister would immediately initiate action in this behalf. I hope the Evaluation and the Research Wing at the Secretariat level would go through all these things and find out what are the bottlenecks while giving justice. We see hundreds of petitions being presented to the Government. Deputy Commissioner and Tahsildar. What kind of action has been taken on them? For years together we do not hear from them. The Administration should engage itself to find out ways and means of dealing with such petitions.

I would like to say one or two words with regard to police. We have got some of the best officers in the Department. When there is an upheaval in the economic front, it is the police which has to bear the brunt. Similarly when there is an upheaval in the political front then also the police has to bear the brunt. Unfortunately, what is happening is that they are criticised on the floor of this House and also in the Parliament. Why is it happening? Because sometimes we

try to influence their decision. I would propose that as far as possible ministerial interference in police work must stop. I would like to make a suggestion that like the Judiciary and the Legislature, let there be an independent police force in the country.

Let our State make a suggestion to the Government of India. Let the police be an independent organisation under the guidance of the Governor. Like the Judiciary let the police be directly under the President so that the police can act without fear or favour. Today we are seeing the police investigation is interfered with at every minute and at every point. They are being influenced at every point by the people who are in authority. I hope the Government will give consideration to this suggestion.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—I would like to have clarification. The hon. member is making a new point that the police should work under the President. Let us know who should direct them. Today the Government here may be Congress and later some other party may come. The Government should not only administer but give protection to the people. If it is to be under President, should we ask the President to rule. The Governor is the Head of the State and the Chief Minister is the head of the Government. Like that why not other departments also be under the Governor.

SRI M. V. RAJASEKHARAN.—I am thankful to the hon. member. I am telling that the police should be independent of the influence of the Government, irrespective of the party in power. I do not mean it should be under the Governor.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Governor also is essentially a politician. Politicians are appointed as Governors. How do you say he is not a Politician? Appointment of Governors and Ambassadors are political appointment.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—Plato said that man is a political animal

CHAIRMAN.—Social animal and not political animal.

SRI M. V. RAJASEKHARAN.—What I mean to say is that it should be manned by an independent organ. The details can be discussed. I cannot off-hand suggest.

SRI D. DEVARAJ URS.—You must ask it to begin from the Centre. If that is done it will be easier to do in the States.

SRI M. V. RAJASEKHARAN.—If you were in the Centre you will see start it from the State. I am prepared to make the suggestion to the Centre.

I would like to submit one point in regard to prevailing corruption. We are talking about corruption every day and we see corrupt cases published in newspapers. On the floor of this House several corruption cases are stated. What is the machinery you have to deal with these cases effectively? Commission have been set up. The Hon Chief Minister said that they have constituted with political motive. Supposing there are certain charges made on floor. When the Opposition was levelling charges the Hon. member Sri Bhaskar Naidu was vocal. Therefore I would like to submit that let the Government come out as early as possible with the Bill to set up Lok Ayukt; let us pass it early so that all charges of corruption can go before it. An officer with judicial status will be able to view the things properly so that we can have proper check as far as corruption is concerned.

With these words I would like to say appeal to the Government that they must immediately reorganise the entire system to help the poor man who is in the area where he is not able to have easy access. I thank you.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ (ಹಾಸನ).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ, ಅದು ವಸಂತರ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆರೋಪ ಇದೆ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಬೇರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಗಳಿವೆ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೂ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಒಂದು ಘಟನೆಯನ್ನು ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮಿ ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತ ಜನಗಳಿಗೆ ಬೋಧನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು ೧೦-೧೫ ಜನ ಗಂಡಸರು ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಓಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತ ಆ ಜನಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಯಾಕ್ರಪ್ಪಾ ಈ ಹೆಂಗಸನ್ನು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ವಿಷಯ ಏನು ಹೇಳಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಜನಗಳು ಆ ಹೆಂಗಸಿನ ಚಾರಿತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅವಳ ನಡತೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಅವಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ, ನೀವು ಆಕೆಯ ನಡತೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ನಡತೆಗಿಟ್ಟು ವಳು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಇದು ಅವಳಿಗಿಲ್ಲಾಳೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದಲ್ಲ, ಅವಳ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗುವೂ ಸೇರಿದ್ದಾನೆ. ಇರಲಿ, ಈಕೆಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡೋಣ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ನನ್ನದೊಂದು ಸರತ್ತಿಗೆ ನೀವು ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಜನಗಳು ಆಗಲಿ ಎಂದರು. ಆಗ ಏಸುಕ್ರಿಸ್ತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನೀವು ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೦-೧೫ ಜನರಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳೂ ಇರಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಜೇರೆ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ತನ್ನ ಸಮೋದರೀ ಭಾವನೆಯಿಂದ ನೋಡತಕ್ಕವರು ಯಾರಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥವರು ಈಕೆಯನ್ನು ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಹೊಡೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಕೂಡಲೇ ಆ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಹೇಳದೇ, ಕೇಳದೇ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದರು. (ಇದು ಒಂದು ನಡೆದಿರಬಹುದಾದ ಘಟನೆಯಾದರೂ) ಇದು ಒಳ್ಳೆ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆಯೇ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಮೊದಲು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ನಿಮ್ಮ ಗುಣವುಂಟುಪನ್ನು ಸರಿಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ, ಇವತ್ತುಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ

ಇರತಕ್ಕಂಥ ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರ ಮೇಲೆ ಅಪಾದನೆಗಳಿಲ್ಲವೆ? ಮೊದಲನಿಮ್ಮದನ್ನು ನೋಡಿ ಸರಿಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಿ, ಅಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಎ) ಮುಖಂಡರಿಗೆ ನಾವು ಸನಿಯಾಗಿರುವಂತೆ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಕೆಲವರ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಅಪಾದನೆಗಳಿವೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಿಜುಪಟ್ಟಾಯಿಂಕರ್ ಮೇಲೆ.....

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನದೊಂಕು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲಾಗಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲಾಗಲಿ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಯವರು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೂ ಮತ್ತೆ ಅದೇರಿತೆ ಅಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಾದರೆ.....

ಚೇರ್ಮನ್.—ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಏನು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅನಂತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಕ್ಕೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಭೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ರೂಲಿಂಗ್‌ಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷವವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಬೈಯುವುದೇ ಅವರ ಹಕ್ಕು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

MR. CHAIRMAN.—Let us hear the member. When he is speaking let there not be interference.

3-30 P. M.

SRI C. M. IBRAHIM.—He is criticising the persons who are in the Central Government. He is not member of this House. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಇದೇ ಇವರ ಕಸಬಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ.

SRI C. M. IBRAHIM.—I want your ruling.

SRI D. DEVARAJ URS.—I would appeal not to make further noise on this. I request the member including Sri Hanume Gowda not to make reference to any particular individual. He may make general remarks. Let us avoid mentioning particular minister or names of ministers of Central Government.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಟೈಮ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾನು ಅನೇಕ ಜನರ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯವರನ್ನು ಬೈಯುವುದೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬೈಯುವುದೇ. ಇದನ್ನು ಜನರು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಬೇಸತ್ತು, ನಮಗೆ ಪೋಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸನಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೨ ಜನ ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದರು, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಇಬ್ರಾಹಿಂ ಅವರೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯವರನ್ನು ಬೈಯದರು. ಆಗ ಜನರು ಇವರನ್ನು ಏನಿದು ಪೊಳ್ಳು, ಪೊಳ್ಳು ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇಂಥ ವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನು ಗತಿ ಎಂದು ಜನ ಬೇಸತ್ತು ನಮಗೆ ಪೋಟು ಕೊಟ್ಟರು.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಇವರು ಮಾತನಾಡುವುದು ನೋಡಿದರೆ ಇವರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಪುರಷತ್ವ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬೇರೆಯವರು ನಪುಂಸಕರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಏನೋ?

(ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಲ್ಕೈದು ಜನ ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಇದು ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಅವರುಗಳು ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು, ಅವರುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಮಾತನಾಡಬಾರದೆ ? ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪಾರ್ಟಿಯವರ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದಾಗ ನಾವು ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಅವರ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಅವರೂ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಸರ್ವಗುಣ ಸಂಪನ್ನರೇ ? ನಾವು ಮಾತ್ರ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಶುದ್ಧ ಅಯೋಗ್ಯರ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆ. ಅವರುಗಳಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ? ಅವರೆಲ್ಲ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳ್ಳಿಯವರೇ ? ಮೊದಲು ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಪೋಸ್ಟನ್ನಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ಅವರ ಫೋಟೋ ಹಾಕಿದರು. ಅವರು ಒಬ್ಬ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿ, ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ದುಡಿದು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದಂಥವರು. ಅವರು ಇವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಗೈಡ್‌ಲೈನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದರು, ಅವರ ಫೋಟೋ ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣ ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡೆ, ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಬಹಳ ಫೇರ್ ಆಗಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು. ಆಗ ಏನು ನಡೆಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದು ನಡೆದಿರುವುದು, ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ.

SRI G. B. SHANKAR RAO.—Is it correct on the part of the hon'ble member to.....

CHAIRMAN.—When you get an opportunity you can reply.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ನಾನು ಯಾರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾರು ಮೋಘೂತವಾಗಿ ಮುಖಂಡರು ಎಂದು ಇದ್ದಾರೋ ಅವರ ತತ್ವವನ್ನು ಇವರು ಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ನಾವು ಅವರ ಫಾಲೋಯರ್ಸ್, ಅವರ ಶಿಷ್ಯಂದಿರು ನಾವು ದೇಶವನ್ನು ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರು ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಏನು ? ನಾನು ಯಾರನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಯಾವರೀತಿ ನಡೆಯಿತು ಎಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಒಂದು ಕಾಮನ್ ಪಾಟರ್‌ನಾರನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ಅಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡತೀ, ಈಗ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏಕೆ ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಿಮಗೆ ಏಕೆ ಕಷ್ಟ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಅದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸಾಯಿಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಲಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಾವು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಹಾಗೆಯೇ ಅವರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕವರ ಮೇಲೆ ಅರೋಪಗಳು ಇಲ್ಲವೇ, ಮೊದಲು ಇವರು ಅವರನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಲಿ, ನಂತರ ಬಂದು ನಮಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಒಪ್ಪಬಹುದು. ಅದು ಇಲ್ಲದೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಅರೋಪ ಇದೆ, ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಿ ಎಂಬ ಕೇಳುವುದರ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಇವರಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ? ಅವರು ಅವರ ತತ್ವವನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೆ, ಪದೇ ಪದೇ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅರೋಪಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿ ಸಭೆಯ ಕಾಲವನ್ನು ವ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಎರಡನೆಯ ವಿಚಾರ, ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇರಬಹುದು ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ ನಾವು ಹರಿತೃದ್ವರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ದೇಶವನ್ನು ಆಳುವಾಗ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ, ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಾರದು. ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಲಿ.

ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗಾಗಿ ದೀನದಲಿತರಿಗಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡದವರಿಗಾಗಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾವು ಎಲ್ಲರೂ ಇಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಆಗಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಂಥ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ರಿಟೈರ್ ಆದಮೇಲೆ ಫಾಮಿಲಿ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಫಂಡ್‌ನಿಂದ ಹಣ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಆಫಾತಕ್ಕೆ ಈಡಾಗಿ ಸತ್ತುಹೋದರೆ ವರ್ಕಮನ್ ಷಿಪ್ ಕಾಂಪನ್ಯೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ.

ಈ ದೇಶದ ಸುಮಾರು ೩೯ ಲಕ್ಷ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ ಹಾಗೂ ಸುಮಾರು ೨೫-೩೦ ಲಕ್ಷ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಮರ್ಪವನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹೊಲ-ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನ. ಈಗ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಹಿಂದಿನಂತೆ ಜಾಯಿಂಟ್ ಫಾಮಿಲಿ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩-೪ ಮಂದಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ಯಜಮಾನ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಹಾವು ಕಡಿದು ಸತ್ತರೆ, ಇಲ್ಲ ಗಾಡಿ ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಬಸ್ಸಿಗೋ ಲಾರಿಗೋ ಸಿಕ್ಕಿ ಸತ್ತರೆ, ಬಾವಿ ತೆಗೆಯುವಾಗ ಮಣ್ಣು ಕುಸಿದು ಸತ್ತರೆ, ಅಂಥ ಸಂಸಾರವೇ ಹೇಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ದುಡಿಯುವ ಜೀವಿ ಸತ್ತರೆ ಹೇಳು ಹೆರರ ಪಾಲು, ಗಂರು-ಗಾಳಿ ಪಾಲು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹಗಲು ರಾತ್ರಿ ದುಡಿಯುವಂತಹ ಜೀವಿ ಸತ್ತರೆ, ಅವನ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲ ಹೇಳಾಗುತ್ತದೆ, ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೆ ತಂದೆ ಸತ್ತ ತಕ್ಷಣ ಬೇರೆಯವರ ಮನೆಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಹೆಂಡತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಯಂತೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತೀರದು. ಇಂಥ ನೂರಾರು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರೊಬ್ಬರು ಒಂದೆರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇದ್ದವರು ಉಗಾದಿ ಹಬ್ಬದ ದಿವಸ ಬಾಳೆ ಎಲೆ ತರುತ್ತೇನೆಂದು ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಹಾವು ಕೀಟ ಸತ್ತು ಹೋದರು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಮನೆ ಹೊಲ ಎಲ್ಲ ಮಾಡಿದಂತಹ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು ಹೆಂಡತಿ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲ ಕೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದಿಯಿಂದಿದ್ದ ಸಂಸಾರ ಗಂಡ ಸತ್ತ ತಕ್ಷಣ ಹೇಳುವವರೂ ಇಲ್ಲ, ಕೇಳುವವರೂ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನರಕಯಾತನೆ ಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಎಷ್ಟೇ ಬಯ್ಯಲಿ, ಏನೇ ಅನ್ನಲಿ, ನೀವು ಬಡಬಗ್ಗರಿಗೆ ದೀನದಲಿತರಿಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಉಪಕಾರದಿಂದ ನೀವು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಯಾರಾದರೂ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಇರತಕ್ಕ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಥವಾ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರರ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ಒಂದು ಕ್ಷೇಮ ನಿಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ದುರ್ಮರಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವವರು ಯಾರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರ ಹೆಂಡರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದತಕ್ಕಂತಹ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜೀವಿಗಳು ತಮಗೆ ಶ್ರೇಯಸ್ಸನ್ನು ಹಾರೈಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಜೀಯಾಲಜಿ ಇಲಾಖೆಯವರಿಂದ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಹಾಕಿ ನೀರು ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ೨೪ನೇ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೭೨ ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಒಂದು ಆದೇಶವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಯಾರಾದರೂ ರೈತರು ಬಾವಿಯನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಫಾಯಿಲ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥವರಿಗೂ ಕೂಡ ಮನ್ನಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರುವವರ ಪೈಕಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ. ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಲ ಇದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದ

ಮತಿಯಿಂದ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಬರಗಾಲದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಯಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ಪಂಪುಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿವೆ. ನಾವು ಪಾಂಡವಪುರದವರು, ನಮಗೆ ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ ನೀರು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ನದಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಹರಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಿಂಗಾರು ಮತ್ತು ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ೨-೩ ಬಾರಿ ಮಳೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಆ ನದಿಯಿಂದ ಯಾವ ಅನುಕೂಲವೂ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ದೇಶದ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಮೇಲಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಬಡವರು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು? ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಿದ ಕಡೆ ಮೇಲಡೆಯವರು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡದು ಆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಂದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ? ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಿದಂತಹ ಡ್ಯಾಮು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೇರಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಿಗಳ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಡೆಯವರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೇನಾದರೂ ಬಂದರೆ ಅವರು ಆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು, ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಆದರೆ ಮೇಲಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಬಡವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು? ಆದ್ದರಿಂದ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಮೇಲಡೆಯವರು ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡದು ಅವರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಕೊಡದೆಯೇ ನಿಲುವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು. ಆದು ಆಗದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ, ಅವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಲಿ, ಆಗ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಯಗಚಿ ನದಿಯೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಹರಿದು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲೋ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮುಳುಗಿ ದಿರಡು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಮಂಡ್ಯದವರಿಗೆ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತುಂಬ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ನಮಗೆ ಒಂದು ಅಂಥ ಅವಕಾಶಗಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಪಾಯಿದೆ ಹೊಂದಬೇಕು, ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಕಂಪೌಂಡಿಂಗ್‌ಗಲೀ, ಪಾಟರ್ ರೇಟಿಂಗ್‌ಗಲೀ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಡಬಾರದು!

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬೆಂಟೆ. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಈ ಯಗಚಿ ಯೋಜನೆಗೆ ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅಂದಾಜಿದೆಯೆಂದೂ ಆ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ೫೫ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶ ಇರುವ ಕಡೆ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದೂ ಹಾಗೂ ಬದಲಾಗದವರಿರುವ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಲವನ್ನು ತೆಗೆದು ನೀರಾವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಹೈಟಿಕೇಶನ್ ಹೋಗುವಾಗ ನೋಡಿದೆ, ಗಂಗಾನದಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ಕಡೆ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಇಂಚುಗಳೂ ಕೂಡವು. ಯಾರೋ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡುವುದು ಇವರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೇರಬೇಕೋ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ, ಉಳಿದವರು ಬಡವರಾಗಿಯೇ ಹಾಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ, ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಿನಾದರೂ ಮುಂದುವರಿದರೆ, ಮಳೆ ಇಲ್ಲದ ಬರಗಾಲ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರೈತರಲ್ಲಿರೂ ಒಳ್ಳೆ ಟ್ರಾಗಿ ದೆಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆ ದಿನಗಳೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ಕಾಲ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಷಿಂ ರೂಪಾಯಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಆದಕಾರಣ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೂ ಮಣಿಯದೆ, ಯಗಚಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೀರಾವರಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಇದೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಬಡವ ಬಲ್ಲಿದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದಿ ಅವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡು ಎಂದ ದೇವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮಂತ್ರಿ ಜೀವಿಗಳ, ಬಡವರ ಅಶೀರ್ವಾದದಿಂದ ನಾವು ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಮರೆತುಬಾರದು. ದೊಡ್ಡವರು, ಶ್ರೀಮಂತರು ಕೊಡಬಾರದ ಹಕ್ಕು ಕೊಟ್ಟರು, ಮತ್ತು ಅವರು ಒಟ್ಟು ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೂ ಬಲಿಯಾಗದೆ ಎಲ್ಲಿ ಬಡವರಿದ್ದಾರೆ, ರೈತರು ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅಂಥವರ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೫ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಆಲೂಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾಕ್ಕೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಉತ್ತರ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲೂಂತೂ ಅದರ ಬೆಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿದೆ. ಆದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹಾಗೂ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ರೈತರು ಬದುಕಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿ ಆಲೂಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿ ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕಬ್ಬಿಗೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಲಿ. ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಒಂದು ಗಾದೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಗಾಣಗಿತ್ತಿ ಅಯ್ಯೋ ಎಂದರೆ ಮಗುವಿನ ನೆತ್ತಿ ತಣ್ಣಗಾಯಿತೇ ಎಂದು. ಆ ರೀತಿ ಆದರೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಬೆಲೆ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿದೆ. ಇದನ್ನೂ ಎಕ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿಸಿ. ತಾವು (ಜನತಾಪಕ್ಷ) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿ. ಸುಮ್ಮನೆ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಅವಕಾಶ ಇದೆ ಅಂತ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇವರ ಸರ್ಕಾರ (ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಐ ಸರ್ಕಾರ) ಇದ್ದಾಗ ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಹನುಮೇಗೌಡರೂ ಆಗ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಇದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಸಿರಿಕಲ್ಲು ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಾಸನ, ಬೆಳಗಾಂ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಇಂಟಿಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೆಂಪು ಇಲಾಖೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಕಳೆದ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ೫೦೦ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಸಿರಿಕಲ್ಲು ಫಾರಂ ಆಗಿದೆ. ಕಷ್ಟ ಏನು ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಜನಗಳು ಚೆನ್ನಪಟ್ಟುಣ ಅಥವಾ ಕುಣಿಗಲಿಗೆ ಬರುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ, ಬೇರೆ ಕಡೆ ಯದ್ವತ್ತದ್ದು ಮಾಡಿ ಮೋಸವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ರೆಗ್ಯುಲೇಟೆಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಸ್ಕಾಲ್ ಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಏಜೆನ್ಸಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಸಾಲ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಹಣ ಲಾಪ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಕಮಿಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ನೂರಾರು ಜನ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪ ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಗಂಟು ಹೊಡೆಯುವವರೂ ಕೆಲವರುಂತ್ರಾರೆ, ಅಂಥವರಿಗೆ ಬಿಲ್ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI G. B. SHANKAR RAO (Hirekerur).—Mr. Speaker Sir, first of all I confine myself only to General Administration. Now, in Karnataka they have changed this name to Department of Personnel and Administrative Reforms. I think they have changed this name based on the recommendations of the report of Administrative Reforms Commission. Though there is the report of Administrative Reforms, our system has not been changed. The recommendations of the Commission were within the frame work obtaining in this country. However, the system prevailing in our country is not of our own. It is a legacy of our past rulers. But we must have the administration on the lines of socialist democracy. Our Chief Minister and others

speak so much of socialism and socio-economic development in the State. But is this administration suited to our ideas of socio-economic development of the State? Certainly not. We have an administration which is suited to a welfare state. Our people in administration are following a capitalistic system. Unless we give thought to change this system of administration in the country we can never talk of social justice in democracy. We have no right to talk such things. Even if we talk it is nothing but hypocrisy in the minds of the people. Something is brewing. They say that the system in the country is not a suitable one. No doubt in our State, some contribution towards socio-economic development by various progressive measures, has been done. Let not anybody mistake me, if I say so that I am praising the Chief Minister has certainly made a beginning. He has given a lead to other States to follow. I offer my compliments to him who is responsible for it. He has taken up progressive measures in the interest of weaker sections, down trodden and other common people. May be, there are some mistakes here and there. But he has made a beginning. Somebody has to hear of the battle the brunt. The Chief Minister who happens to be my friend, has done a in this direction. He has initiated some work. Others must copy this. But unless we change the system we are having we can't achieve our goals. Our goal is the development of the country, on socialist lines. We talk socialism often. But are we interested in bringing socialism in our country? We are at the most developing a socialistic pattern of society. People don't want are teachings but they want real work.

About the hierarchy in administration, we have got several departments in the administration. We sincerely feel that the recommendations of the Administrative Reforms Commission should have been implemented in order to achieve our objectives. They have recommended to dispense with certain procedures in the systems. Today, the Secretary of a department is helpless when a Senior Assistant goes on leave he can't trace the papers and take action. It is really a sad state of affairs. This should not happen. Is the Secretary or the Section Officer to depend upon his senior Assistant? It is really a pitiable thing. What an amount of delay takes place in the movement of files in the Secretariat, by this procedure.

This is not any attack on any individual or department as such. But I am speaking generally. We are taking of red-tapism, no movement of files for years together etc., Have you changed it from that position? Certainly not. Whenever a certain file is urgently required, it is not sent to the Chief Executive or the concerned Minister immediately. If they don't want to send the file to the

higher officers or the Minister, they say that the file is sent to the Law Department. If they want the file to be delayed, they write a note that it should be sent to the Law Department to get their opinion or to the Finance Department. These are the two bottle-necks. They make use of this strategy to delay matters. You have to see that there will not see any delay in the movement of files.

4-00 P. M.

Then Sir, Mr. Arumugham was talking about the writing of the Confidential Reports by M.Ps and M.L.As. It is a novel idea no doubt but at the same time, it is a strange idea. I question myself—Am I competent to write the confidential report of an Officer? A day may come when the duties and responsibilities of a representative will be fixed. Then only we are competent to write. The confidential reports. A day will come because in the socialist countries, the representatives or the deputies are invested with certain powers. They have been given some status; Their duties and responsibilities have been defined. Here too duties and responsibilities have to be defined. In such a state of administration, we are competent to write the confidential records of the Officers. I am sure Sri Arumugham by his novel thought influence our Chief Minister to have such a type of system to come into vogue in our State soon. It is a very welcome suggestion. Then Sir, I would like to mention about the work load of the District Development Commissioner at the district level. I would like to call him as District Development Commissioner instead of Deputy Commissioner. He is over-burdened. Why not you think of lessening his burden? It is very strange that the District Development Commissioner is asked to write the confidential records of the technical officers. It is bad. What they know about the duties of the technical officers. I understand that he is the head at the district level. He has to co-ordinate the activities of the various departments in the district. Therefore, he heads the District Co-ordination Committee but should we ask him to write the confidential reports of such technical officers? It is not correct? The Hon'ble Chief Minister is a very experienced man and he knows that a lussel is going on between the technocrats and bureaucrats in the country and that it has come in the way of progress in our country. I know that it has come in the way of accelerated development and speedy implementation of various programmes. The Government must now give a serious thought to it. The Government should see that the Deputy Commissioner is not allowed to write the confidential reports of officers of other departments. Let the concerned Heads of the Departments write the confidential reports of their staff.

Now I would like to speak about personnel and administrative reforms. Many of our senior Officers seem to be unaware of the importance of communications in the administration. They don't understand how important it is in administration. When an Assembly question is tabled, we have to get the replay within 15 days but we are not getting it within 15 days. They have to consider the importance of each correspondence whether it is ordinary letter or an express letter a telegram, an express telegram, a phone call or an immediate call. If they cannot distinguish between the importance of one correspondence and other, then what is the use of having these Officers at the helm of affairs. The concerned Head of the Department should pull up their subordinate officer and see that every letter received by them is answered within a reasonable time. They should fix up a time limit. If they don't do within the prescribed time, the higher Officers should pull them up. When a letter is received by the Tashildar or any officer at the taluk or district level, he should reply it within the reasonable time. He should know in what time he has to send a reply to a letter. He should avoid getting reminders. If it is a complicated matter, I agree, it may take some time. But they do not do so in most cases.

MR. RAJASHEKARAN.—Was telling about the pilgrimage to the Vidhana Soudha. I too sometime feel that there is something radically wrong somewhere. That is why people come to Vidhana Soudha. We have to educate our people at the village level as to where they have to approach, whom to approach etc., The officers at lower levels sometimes refer cases which would have been disposed off by them to the Secretariat, and ask the people to go to Vidhana Soudha. People unnecessarily visit Bangalore what an amount of waste of time and energy. Army of people crowding the corridors of this Vidhana Soudha should be avoided. The Hon. Chief Minister and all other Ministers concerned should see that people are not unnecessarily made to visit the Secretariat. Whenever they go on tour, they should instruct the Officers and tell them about their powers. Even the M.L.As should educate the people in their respective constituencies with regard to their duties and also the Officers about their responsibilities and powers.

The Officers and Ministers on tour should not accept the hospitality of private individuals. There should be circular instructions to the Officers to the effect that whenever they go on tour, they should not accept hospitality provided by a private individual? After all, an officer on tour is not for his personal work but to do the work of his own department, to discharge his responsibilities. He should not go with the subordinate officers and dine with the private

persons. They may make use of such an opportunity for getting some favours. It may lead to corruption ; it may lead to nepotism ; it may lead to favouritism, Similarly Ministers also whenever they go on tour, should as far as possible avoid accepting hospitality given by their friends. Supposing there is a marriage I don't say that he should not attend his friend's marriage or he should spend some time with his friend. What I want to say is he should not visit the house of a private individual with all the paraphernalia. It will certainly mar the administration. The Ministers visit the house of the individuals and their photographs are taken etc.,

Whenever ministers or Officers visit the houses of private people they invite them for dinners and arrange for photos they exhibit these photos for publicity. In my opinion we should not permit them to do so. We must put an end to all these things. I request the Chief Minister to take note of it. I know he will take suitable steps to prevent these things by the officers of the District levels. I know his nature and his ability to do things firmly. Therefore, I request the Chief Minister to put a stop to these bad practices of course, there are good Officers in our State. But still there are some bad elements here and there.

With regard to Police Department I would like to say something. I do not understand why Police Officers write in the station Diary the names of political leaders and their history. Perhaps they are doing this because of political influence which they have from political leaders belong to party in power. Why should they maintain all such details about political leaders in police diaries in the police stations. I request the Chief Minister to call for the records and see that those officers are warned. With these words, I conclude my speech and thank the Chair having given me an opportunity to speak.

† ಶ್ರೀ ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯ (ಭರವಸಾಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಪತಿಗಳೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಬಂದರೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿರತಕ್ಕ, ದೀನದಲಿತರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿತಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬಂದರೆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರನ್ನು ಹೊಗಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂತಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಂದರೆ ನಿನ್ನೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನನ್ನ ಹಲವು ಮಿತ್ರರು ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡಿದರು, ಈ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಹ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೊಗಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಖಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕಂದರೆ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರತಕ್ಕ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸೌಜನ್ಯತೆಯ ಲಕ್ಷಣ ಅಂತ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ರೀತಿಯಾರವರೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೇ ಒಂದು ಧಕ್ಕೆ ತಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರು

ಹಗಲಿರಲೂ ದೀನದಲಿತರ ಬಗ್ಗೆ ಹಿತಚಿಂತನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ದೀನದಲಿತರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ಬಹುವುತದಿಂದ ಪುನಃ ಆರಿಸಿ ಬಂದು ಎರಡನೇ ಸಾರಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದು ಒಂದು ಉನ್ನತವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬಡವರು, ದೀನದಲಿತರು ಹಿಂದುಳಿದವರು ಮತ್ತು ಹರಿಜನರು ಗಿರಿಜನರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿ ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರೊಬ್ಬರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರ ಕಾರ್ಯಭಾರದ ಬಗ್ಗೆ ೧೬ ಬಾಬುಗಳಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ರಾಮಣಿಗೆ ೧೦ ತಲೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ೧೬ ತಲೆ ಇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ೧೬ ತಲೆ ಅಂತ ಆಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ರಾಮಣಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಆದರಿಂದ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾಮಣಿಲ್ಲ ಒಬ್ಬ ರಾಮ. ರಾಮ ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ೧೦ ತಲೆಗಳನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ರಾಮನಿಗೆ ಒಂದೇ ತಲೆ ಇದ್ದರೂ ಆ ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತು. ಆ ರೀತಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಘನತರವಾದ ಕಾರ್ಯ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರಲಿಕ್ಕೆ ೧೦ ತಲೆಗಳಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ ಸಹಸ್ರ ತಲೆಗಳಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರನ್ನು ನಾನು ವಿಶ್ವರೂಪನಾದ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಹೋಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಭಗವದ್ ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮನು ಅರ್ಜುನನಿಗೆ ವಿಶ್ವರೂಪ ದರ್ಶನವನ್ನು ತೋರಿಸುವಾಗ ಅನೇಕ ದೇವತೆಗಳ ವರ್ಚಸ್ಸು ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಗಳ ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ತವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ ಹಾಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಾರುಬಾರವನ್ನು ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ದಕ್ಷ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಗರಿತಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಶಕ್ತಿ ಇರಬೇಕಾದರೆ ವಿಶ್ವರೂಪನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ನೋಡತಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಸರಿಯಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ಹೇಗೋ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಾವು ಕೆಂಪು ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಹಾಕಿ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರಯತ್ನವೆಲ್ಲಾ ಕೆಂಪು ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಹಸಿರು ಕನ್ನಡಕವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ಹಸಿರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆಂದು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ದೋಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕಳಕಳಿಯ ವಿನಂತಿ ಏನೆಂದರೆ ಅವು ನೋಡತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೇನಿದೆ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿರುವ ಸತ್ಯದ ಅರಿವು ಅವರಿಗಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳುತ್ತಾ ನಾನಾದರೂ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಆಡಳಿತದ ಯಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಹಲವಾರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಸಾಮಾನ್ಯ ಈ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಯಂತ್ರ. ಬಹಳ ಗುರುತರವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಯಂತ್ರವಾಗಿದೆ. ಈ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ವಿಧಾನಸೌಧದಿಂದ ಒಡಿದು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪಂಚಾಯತಿಯವರೆಗೂ ಇದು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿದೆ. ಇದು ಹಿತಪೋಷಕವಾದ ಮಹಾನ್ ಯಂತ್ರ. ಈ ಯಂತ್ರ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗ ಸ್ವಿಂಬಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ, ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದಿಂದ ನಾವು ಏನು ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೋ. ಆ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಗೆ ಪ್ರತಿಫಲ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಫಲ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಒಳ್ಳೆಯ ಆದರ್ಶದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನಾದರೂ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ತಜ್ಞರಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ, ರಾಜಕೀಯದ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಯಾವುದೇ ತರಹದ ಪ್ರಭಾವ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಂದರೆ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರ್ ಆದಾಗ ಆಗ ಸ್ವಲ್ಪ ದೋಷ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಯಾವ ಪಕ್ಷದವರೇ ಆಗಿರಲೇ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಒಂದು ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರರ್ ಏನಿದೆ ಅದು ಇರಕೂಡದು, ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಯಾವುದೇ

ರೀತಿ ಅನ್ಯತಾ ಪ್ರವೇಶ ಇರಕೂಡದು. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಏನೊಂದು ಕೆಲಸವಿದೆ ಅದನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅದನ್ನು ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ವೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಕಾಣತಕ್ಕಂಥ ದೋಷಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಅವರು ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರಾದ ನಾವು ಕೂಡ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ನುಕೂಲವಾಗುವಂಥ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಕಂಡಾಗ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸತಕ್ಕಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮಗೂ ಇದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಅಂದರೆ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅದರ್ಶರಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಅವರಿಗೆ ಮೇಲ್ದಂಕ್ತಿಯಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವೇ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಅಫೀಸರ್‌ಗಳೇ ಆಗಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಕೇಳುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ನಾವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಟೈಮ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಇತರರಿಗೆ ಆದರ್ಶರಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಭಗವದ್ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ; ಏನೆಂದರೆ.—

“ಯದ್ಯದ್ ಆಚರತಿ: ಶ್ರೇಷ್ಠ: ತತ್ತ್ವತ್ ಏವೇತರೋ ಜನಾ: ಸಯತ್ ಪ್ರಮಾಣಂ ಕುರುತೇ ಲೋಕಸ್ತದನೂಪತತೆ”

ಇದರ ಭಾಷಾರ್ಥವೇನೆಂದರೆ ‘ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದವರು ಹೇಗೆ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನೇ ಪ್ರಮಾಣವೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಇತರೇ ಲೋಕರು ಅದರಂತೆ ಅನುವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ’ ಎಂದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಶ್ರೇಷ್ಠರ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಶಾಸಕರಾದ ನಾವು ಆದರ್ಶವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡಳಿತವರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಎತ್ತಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದಂಥ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಆದರ್ಶರಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವನು ತನ್ನ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ, ಅವರು ಸಹ ಆದರ್ಶ ಬಿಟ್ಟು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ಆಗ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಜ್ಞಾನಪಥದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇವೆ. ಈ ನ್ಯೂನತೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಮೇಲ್ದಿಕ್ಕಾರಿಗಳು ಆಗಾಗ ಪೀರಿಯಾಡಿಕಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಷನ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಇದರಿಂದ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಪಾರ್ಟೆಂಟ್ ಪೇಪರ್‌ಗಳು ತಿಂಗಳಾನುಗಟ್ಟಲೆ ನಿಂತುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ, ಪೇಪರ್‌ಗಳು ಕೇಸ್‌ವರ್ಕರ್‌ಗಳ ಕಸ್ಟಡಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವರು ಮೊದಲೂ ಪೇಪರ್‌ಗಳನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟೇ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಟೆಂಡ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಫೀಸ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್‌ನಿಗೆ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಇಂಪಾರ್ಟೆಂಟ್ ಪೇಪರ್‌ಗಳು ತಿಂಗಳಾನುಗಟ್ಟಲೆ ನಿಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ನಾನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, weekly arrears list ಪೇಪರ್ ಲಿಸ್ಟ್ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಪೇಪರ್‌ಗಳು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ಕೇಸ್‌ವರ್ಕರ್ಸ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಅಫೀಸರ್‌ಗಳಿಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೇನೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವಕ್ಕೆ ಒಂದು ಫೈಲ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಒಪನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನೊಳಗಾಗಿ ಆ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಪೇಪರ್‌ಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಸ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಕ್ಲಿಯರ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೂ ಸಹ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಪೇಪರ್ಸ್ ಕ್ಲಿಯರ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಪೇಪರ್‌ಗಳನ್ನು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಇಂಪಾರ್ಟೆಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ

ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಓವರ್‌ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ, ಜಾತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಕ್ವಾಸ್-೧ ಕ್ವಾಸ್-೨, ಕ್ವಾಸ್-೩, ಕ್ವಾಸ್-೪ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ.ಯವರಿಗೆ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಕೋಟಾ ಸಿಕ್ಕಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಡ್ ಆಫ್ ದಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಏನು ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡಿ ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಆಗಿದೆ, ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ರಿಸರ್ವೇಷನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ಇವೆ. ಈ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೆಲ್ ಇದೆ. ಈ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೆಲ್ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಅಫೀಸರನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಥಾರಿಟೀಸ್ ಇರುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಈ ಅಫೀಸರುಗಳು ಹೋಗಿ ಯಾವ ಯಾವ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಈ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಕ್ವೋಟಾನ್ವಾರ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಅದನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಈ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆಗದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಈಗಾಗಲೇ ಫೇಮ್ ಆಗಿದೆ. ಒಂದೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಇತ್ತು. ಆಗ ಒಟ್ಟು ೬೦,೬೬ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳು ಇದ್ದವು. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಮತ್ತು ಮೈನಾರಿಟಿ ಕಮಿಟಿಯವರಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಡುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಈ ಜನಾಂಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕರನ್ನು ಈ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕಮಿಟಿಗಳು ೨ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದವು. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವಾಗ ಅಂದರೆ ಗೌರ್ರಂ ಆಡಳಿತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕಮಿಟಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಡಿಸಲ್ವ್ ಆದವು. ಅಗಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆ ಕಮಿಟಿಗಳು ಪುನರಾಚನೆ ಆಗಿಲ್ಲ, ಅವಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಚೇತನ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಪುನಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೇನೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಎಸ್.ಸಿ., ಎಸ್.ಟಿ. ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ವಾಸ್‌ಗೆ ಸೇರಿದಂಥ ಅನ್‌ಎಂಪ್ಲಾಯೇ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್‌ಗೆ ಮೆರಿಟ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಅವರ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಅನುಕೂಲಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಅಫೀಸರ್ ಮಕ್ಕಳಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಪ್ರವೇಶಿನಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ೬೦-೭೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮೇರಿಟ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಅಂತಹವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಸಿಕ್ಕೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಮೆರಿಟ್ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಈ ಜನಾಂಗದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಈಗ ಏನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ೧:೧೦ ರೇಷಿಯೋ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೇಷಿಯೋ ಒಂದೆ ೧:೪ ಇತ್ತು. ನಾನು ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ನಾನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕೆ. ಆರ್. ಎಸ್. ನಾಯ್ಡುರವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ ಅದು ೧:೧೦ ಆಯಿತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನ್ಯ

ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ೧:೧೦ ರೇಷಿಯೋವನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ೪೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಾರ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತಹವರನ್ನು ನಾವು ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವರು ಪರ್ಫೊಮೆಂಟ್ ಆಗಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸಾಲ, ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ೧:೧೦ ರೇಷಿಯೋವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್‌ಕ್ಯಾಸ್ ಮತ್ತು ಇತರೆಯವರಿಗೆ ಏಜೆ ಲಿಮಿಟ್ ೨೮ ವರ್ಷ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ೩೩ ವರ್ಷ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹರಿಜನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ತತ್ವವನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್‌ಕ್ಯಾಸ್ ಮತ್ತು ಮೈನಾರಿಟೀಸ್‌ನಿಲ್ಲೂ ಬಡವರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಕಡಿಮೆ ಮೆರಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದಂತಹವರು ಬಹಳ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ೨೮ ವರ್ಷ ಏಜೆ ಲಿಮಿಟ್ ಇರುವುದನ್ನು ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಾಗದರೂ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು.

Let there not so much disparity of age limit between SCs/STs & others
Let there be difference of 2 or 3 years between Scheduled Casts and backward Classes. ಅವರಿಗೆ ಆ ವಯಸ್ಸು ಮೀರಿದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇಂತಹ ಕೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಫನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಉದಾರ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ೨೮ ವರ್ಷಗಳು ಎಂಬುದಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಮೆರಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದರೂ ಏಜೆ ಬಾರ್ ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಯೂ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಏಜೆ ಲಿಮಿಟ್‌ನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಆಪರೇಟಿವಿಟೀಸ್‌ನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಯಾವ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೂ ಮಾಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಉದಾರವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆ ಕೇವಲ ಕ್ಲಾಸ್ (೨) ವರೆಗೂ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಕ್ಲಾಸ್ (೧)ನಿಂದ ಸುಪೀರಿಯರ್ ಸ್ಟೇಲ್‌ಗೆ ಏರಿಸುವುದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಕ್ಲಾಸ್ (೧) ಸೂಪರ್‌ಸ್ಟೇಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಆಫೀಸರು ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ನನಗೆ ಇಷ್ಟು ಸಮಯ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

೪-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

† ಶ್ರೀಮಾನ್ ಏಜೆ. ಡಿ. ಚೌಡಯ್ಯ (ಕೆರೆಗೋಡು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ೧೬ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಸರ್ಕಾರದ ಯಂತ್ರ, ಯಾವ ಧಾಟಿಯನ್ನೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ? ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲವಾರು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಬಿಡಿಯುತ್ತಾ, ಒಂದೆರಡು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇಷ್ಟು ವರ್ಷವಾದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ತಾಲ್ಲೂಕುವಾರು, ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆಗ ತಕ್ಕಂಥ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳ ಒಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ಇದುವರೆಗೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಇದುವರೆಗೆ ಕೆರೆಚಟ्टಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಲೋಕಲ್ ಎಂ.ಎಲ್. ಎ.ಗಳು ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದರೆ, ಅಥವಾ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದರೆ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಮ್ಮತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಂದಾಗ ಅದು ೬ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವಾಗಿದ್ದರೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಮಂಜೂರು

ಮಾಡುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ೧೭೭ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳೇನಿವೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಕೂಡ ಒಂದೊಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಮಾಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಹಣದ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಮಾಡಿ. ಅದು ಇನ್ನೂ ೧೦ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಒಂದೊಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಮಂಡ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಿಡ್ಡದಾಸನ ಕೊಪ್ಪಲು ಎಂದು ಇದೆ. ಅದು ಖುಷ್ಕಿ ಪ್ರದೇಶ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆರೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅದು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನೂ ಸೇರಿದೆ. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಮುಂದೂಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂಜೂರಾತಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕು ಎಂದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅದು ನಾಲಾ ಪ್ರದೇಶ, ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶ ಏನು ತಕ್ಕಂಥ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಖುಷ್ಕಿ ಪ್ರದೇಶ ಇದೆ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಖುಷ್ಕಿ ಪ್ರದೇಶವಾದ ನಾಗಮಂಗಲ ಮತ್ತು ಪಾಂಡವಪುರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೨೪ ಇಂಚು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ದುರಾದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಇದು ಕಳೆದ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದೇ ರೀತಿಯಾದಂತಹ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶ ಇದೆ. ಗಂಗವಾಡಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಫೀಡರ್ ಚಾನಲ್ ಸಹ ಇದೆ. ಈ ಫೀಡರ್ ಚಾನಲ್‌ನಿಂದ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಫೀಡ್ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಫೀಡರ್ ಚಾನಲ್‌ನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಸುಮಾರು ೮-೧೦ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಹರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಗೋಪಾಲ್‌ರವರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪಾಂಡವಪುರವನ್ನು ಹೇಮಾವತಿ ಮೊದಲನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಮಂಡ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಬಸರಾಳು, ದುಬ್ಬಾ ಹೋಬಳಿ, ಈ ಎರಡು ಹೋಬಳಿಗಳು ಖುಷ್ಕಿ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪಾಂಡವಪುರ ಮತ್ತು ನಾಗಮಂಗಲ ಈ ಎರಡೂ ಹೋಬಳಿಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕಳೆದ ೨೦-೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನತಾ ಮುಖಂಡರುಗಳೂ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಏನಂತಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಹತ್ತಾರು ಸಲ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಕೂಡ ಒಂದಲ್ಲ ನಾಲಾರು ಸಲ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಭರವಸೆಗಳು ಈವರೆಗೆ ಈಡೇರಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ನಾಗಮಂಗಲ ಮತ್ತು ಪಾಂಡವಪುರ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ೨೪ ಇಂಚಿಗೂ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಯಾಗತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶ ವಿನಿ ಅದು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರದ ನೀರಿನ ಹಂಚಿಕೆ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕಳೆದ ೨೦-೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಒಂದೆಯೇ ಒಂದು ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾಲವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಪುನರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಫೈರ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಫೈರ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತು. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಸ್ಥವಾಗಿ ತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದೆ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯ. ಅದನ್ನು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಂಡ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬಸರಾಳು ಎಂಬ ಹೋಬಳಿ ಇದೆ. ಆ ಹೋಬಳಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಬೈಲು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಗೆರೆ ಹಾಗೂ ಇತರೇ ೧೨ ಗ್ರಾಮಗಳು ಸೇರಿದ್ದವು. ೧೨ ಊರಿನ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರು ಬಸರಾಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಕ್ಕಾದರೂ ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎರಡು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಬಸರಾಳುವಿನಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಮದ್ದೂರಿನ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಕೊಪ್ಪಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನತೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಳೀಯ ಮುಖಂಡರೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಕೇಳಿದೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಎಸ್. ಪಿ. ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಅಥವಾ ಡಿ.ಎ.ಜಿ. ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಎರಡು ಗ್ರಾಮದವರು ಯಾವುದಾದರೂ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಮದ್ದೂರಿಗೆ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕೊಪ್ಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಸರ್ಕಲ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಮಳವಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್ ಆಫ್ ಪೋಲೀಸ್ ಅಮರನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾದರೆ ಮಂಡ್ಯಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ. ಇದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಈ ೧೨ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಬಸರಾಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಅಥವಾ ಮಂಡ್ಯಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೂ ಸೇರಿಸಿ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಜ್ಯೂಯಾಲಜಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಪ್ರೇಮಿ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು ಅಂದರೆ ಕೆಲವು ಬಂಡೆಗಳು ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಸುಪರ್ದಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದವು. ಇದರಿಂದ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ವರಮಾನವು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಕೆಲವು ಬಂಡೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೈನ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಜ್ಯೂಯಾಲಜಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಕಾದರೆ ಪುನಃ ಇವುಗಳನ್ನು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳ ಸುಪರ್ದಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಇದೊಂದು ಉನ್ನತಮಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಥೆ ಆದಕಾರಣ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಎಂಬುದು ತಾಂಡವವಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ, ಮತ್ತು ಇದು ಬೀದಿ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಗ್ರೇಡ್—ವೈಸ್ ಅಂದರೆ ಕ್ಲಾಸ್—೧ ಆದರೆ ಇಷ್ಟು, ಕ್ಲಾಸ್—೨ ಆದರೆ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆಯಂತೆ. ೧೫ ರಿಂದ ೩೦ ಸಾವಿರದವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂಬುದು ಬೀದಿ ಮಾತಾಗಿದೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಹಳ ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಫೈಲ್‌ಗಳು ಒಂದು ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ, ನನ್ನ ಒಂದು ಅನುಭವವನ್ನೇ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಕಳೆದ ಜೂನ್ ೧೫ ರಂದು ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಆರ್.ಬಿ.ಡಿ. ಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಅರ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟೆ. ಅದು ಅಲ್ಲಿಂದ ಕಮೀಷನರ್ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾದರೆ ೧೫ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಯಿತು. ಅದನ್ನು ಫಾಲೋ—ಆಫ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ೧೫ ದಿನಗಳಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲ ಸೆಕ್ಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನನ್ನ ಒಂದು ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಆಡಳಿತ ಕುಸಿದುಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಾಕೆಟ್ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಿಯಂಟ್ ಹೋಲರ್ಟಿ ಆಗಿರುವವರಿಗೆ ೫ ಎಕರೆ ಖುಷ್ಕಿ ಜಮೀನನ್ನು ಅಥವಾ ೧೦ ಗಂಟೆ ತರಿ ಜಮೀನನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್

ಕಮೀಷನರ್ ಅವರಿಗಾಗಲೀ ಡಿ.ಸಿ.ಗಲಿ ಆಗಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಆದಕಾರಣ ತಡಬೀರ್ಲದಾರರು, ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಸರ್ವೆಯರ್ ವಿಲೇಜ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಮತ್ತು ದರಖಾಸ್ತುಗುಮಾಸ್ತರು ಸೇರಿದಂತೆ ೫ ಜನರ ಒಂದು ರಾಕೆಟ್ ರಚನೆಯಾಗಿದೆ. ಮಿಷ್ಯು ಜಮೀನಾದರೆ ೧೨೫ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಜಮೀನು ಪಡೆಯುವವರು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಇಂದು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಛೇರಿಗೆ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅದನ್ನು ಒಂಬಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಮನೋಪ್ರವೃತ್ತಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅನೇಕ ಕಛೇರಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಇದೇ ದುಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವೆಪಲ್ ಲಾಂಡ್ ಅಕ್ವಿಜಿಷನ್ ಆಫೀಸ್ ಎಂದು ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ೧೨-೧೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಓದಿದು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸಹ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಮೂವ್ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಲಂಚ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ದುಷ್ಪ್ರಾಂತ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಚಿಕ್ಕಗಂಗವಾಡಿ ಕೆರೆ ೧೯೬೬ರಲ್ಲಿ ರೆವಿನ್ಯೂರೇಷನ್ ಆಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ೧೨ ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು. ಮಂಳುಗಡೆಯಾದವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ೨ ತಿಂಗಳುಗಳ ಒಂದೆ ಅಲ್ಲಿನ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸರ್ವೇಯರ್ ಒಂದು ಗುಂಟೆಗೆ ೫ ರೂ ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಒಟ್ಟು ೪೮೦೦ ರೂ, ಗಳನ್ನು ಜಮೀನು ಮಂಳುಗಡೆಯಾದವರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ಅವರು ನನಗೆ ಬಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡಬೇಡಿ, ನಾನು ಹೋರಾಟಮಾಡಿಯಾದರೂ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಈಗ ಆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸರ್ವೇಯರ್ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ರಜಾ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಅಫೀಸರನ್ನು ಸಹ ಅಲ್ಲಿಂದ ವರ್ಗ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹೊಸಬರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಹತ್ತಾರು ಪ್ರಕರಣಗಳು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇವೆ. ಆದಕಾರಣ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಬ್ಬರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಿಲೀಯಸ್ ಅಂಡ್ ಎಂಡೋಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, this is the most neglected organ of the Government ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ದೈವ ಭಕ್ತರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಹೊರೆಯಾಗಿರದೆ ನೆರವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೨೬ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಿವೆ. ಮಂಜರಾಯಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಮೈಸೂರ್ ಅಂಡ್ ಮೇಜರ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್‌ಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೧೫ ಸಾವಿರದಷ್ಟಾದರೂ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿರಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಸರ್ಕಾರ ನೆಗ್ಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಸಹ ಅಂದರೆ ಕಳೆದ ೩೧ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ ಇವುಗಳನ್ನು ನೆಗ್ಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಇದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಇಲಾಖೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದೆ. ತಾವು ನಾಸ್ತಿಕರು ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ತಮಗೆ ದೇವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ದೈವಭಕ್ತರಾದಂಥ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಾನು ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈಗ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಂಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆ ಇರುವಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ರಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಂಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆಗೇ ಒಬ್ಬರು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಿಂದ ಓದಿದು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮಟ್ಟದವರೆಗೆ ಮಾಡಿ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಪುನರ್ಜೀವನ ಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ದೈವಭಕ್ತಿ ಬರುವಂತಹ ಒಂದು ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಿ ಯನ್ನೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅನೇಕ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಸಂತೋಷ ಆದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಎಷ್ಟಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ನೀವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಗಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಬಹುಶಃ ಇವುಗಳಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಪ್ತವಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ.

ಇವೊತ್ತು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಕಬಿನಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಯಿತು. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಅದರ ಫೀಡರ್ ಚಾನೆಲ್ ತೆಗೆಯದ ಕಾರಣ ನೀರನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯ ವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಎಷ್ಟಾಯಿತು ? ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರು ಇರು ವಂತಹ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಕಬ್ಬನ್ನು ಬೆಳೆಯುವಂತಹವರ ಮೇಲೆ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ೨೫೦ ರೂ. ಗಳವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದಿ ದ್ದೀರಿ. ಈ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ರೂ. ಗೆ ೧೨ ಪ್ರೆಸೆಯಂತೆ ಲೋಕಲ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಸಹ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ೨೮೦ ರೂ. ಗಳಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಹಣ ಸೋರಿಹೋಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ದರೆ ಮತ್ತು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ರೈತರ ಮೇಲೆ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕಂಥ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನದಿವಸ ವ್ಯವಸಾಯೋತ್ಪನ್ನಗಳ ಬೆಲೆ ಗಳು ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬನ್ನು ಬೆಳೆಯುವವರ ಮೇಲೆ ಅಂದರೆ ಮಂಡ್ಯದ ರೈತರೇ, ಆಗಲೇ, ಹೊಸಪೇಟೆಯ ರೈತರೇ ಆಗಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅವರು ಕೊಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸ್ಟೇಟರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಹನುಮೇಗೌಡರು ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಹುಡುಗನಾಗಿದ್ದಾಗ ಅಂದರೆ ೪೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ಸಾಗರ ಡ್ಯಾಂನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನಾಲಾವನ್ನು ತೆಗೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ರೈತರು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಾಗಿಲ್ಲ. ನಂತರ ಬಡ್ಡಿ ಸಮೇತ ಹಣವನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದರು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಹನುಮೇಗೌಡರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೂಡ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಬ್ಬು, ಭತ್ತ ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದು ಖರ್ಚು ಎಷ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ, ನಾನು ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತು ಸರಿ ಎಂದು ಅವರೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನ್ಯ ಹನುಮೇಗೌಡರು ಒಂದು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಹೇಳಿರುವುದೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ರೈತರು ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಸರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸೌಲತ್ತುಗಳು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗುವುದು ಬೇಡ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೂ ಹೋಗಬೇಕು, ಜೊತೆಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳು ನೆಗೆಲೆಕ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು. ನಿಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಡ್ಯಾಂಮ್ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅದು ಕೇವಲ ನಿಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನರಿಂದ ಬಂದ ಹಣವಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಂದ ಬಂದ ಹಣದಿಂದ ಆ ಡ್ಯಾಂಮ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ? ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸ್ಕ್ರೀಮ್ ಅಥವಾ ಅಂಡರ್ ಗ್ರೌಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಿ ಅದರ ಆಸರೆಯಿಂದಾಗಿ ಅಥವಾ ಯಾವರೀತಿಯಿಂದಲೇ ಆಗಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೂ ನೀರಾವರಿಯ ಉಪಯೋಗ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಲಿ ಅವರು ಬದುಕಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಏನು; ನಮ್ಮ ರೈತರು ಎಷ್ಟು ಸರ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೂ ಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ಆ ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಈಗ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ನೀರನ್ನು ಬೆಟ್ಟಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೂ ಯಾವುದಾದರೂ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಅದರ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ ನಾನು ಮೊದಲನೆಯವರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಬೆಲ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಏನು ಎಂದರೆ ಪ್ರಾನ್ಸಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ಹಾಗೂ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ವತಿಯಿಂದ ಏನು ಒಂದು ನೀರಿನ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದಿರಿ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಅಂದಾನಯ್ಯ (ಕುಣಿಗಲ್).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೈಡ್ರೋಪ್‌ಕವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಆಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೆಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸುರವರು ಸಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ೬-೭ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು

ಆಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಾವಾಗಲೂ ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾಗಿವೆ ಅದರಿಂದ ಬಹಳ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸುಮಾರು ೬-೭ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾಯಂ ಪರಿಹಾರ ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಹೇಮಾವತಿ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ತುಮಕೂರಿನ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅದು ಗುಬ್ಬಿ ತಿಪಟೂರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಾಗೂ ಕುಣಿಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಮೂಲ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಈ ಎರಡು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಮೂಲ ಯೋಜನೆಯೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಮಾವತಿಯೋಜನೆಯಿಂದ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೂ ನೀರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಡೀ ಸಿಲ್ವಿಂಗ್ ಆಫ್ ಟ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೯೦ ಕೆರೆಗಳು ಹೂಳಿನಿಂದ ತುಂಬಿಹೋಗಿವೆ ಈಗ ೨೦ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತಗ್ಗಿ ಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಸಂತೋಷವಾಯಿತು, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಣಿಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಬೆಟ್ಟಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆಯ ಹೂಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗ್ನೋ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಿಂದ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ತಂದು ಹೂಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಏಕನಾಮಿಕ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಂದು ನನಗೆ ವರದಿಬಂದಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಹೂಳು ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಕರೆ ಒಂದಕ್ಕೆ ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಒಂದೂವರೆಸಾವಿರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಈಗ ಮೂರುಸಾವಿರ ಹಾಗೂ ಎರಡೂಮುಕ್ಕಾಲುಸಾವಿರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸೀಲಿಂಗ್ ಲಿಮಿಟ್‌ನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ರೈತಾಪಿ ಹಾಗೂ ಹರಿಜನರು ವಾಸಿಸುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ಇದು ಒಳ್ಳೆಯ ಒಂದು ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಎಲ್‌ಒಸಿ ಇಸ್ಯೂ ಮಾಡುವಾಗ ತಯಾರಾದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಹೊರಬರದೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಬಿಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಎಲ್‌ಒಸಿ ಇಸ್ಯೂ ಮಾಡುವುದರ ದಲು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಅಥವಾ ೬ ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಇಸ್ಯೂ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆರೆಗಳ ಕಾಮಗಾರಿಗೆ ಎಸ್‌ಪೀಟಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೨-೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ೧೦ ಸಾವಿರರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಬಡ್ಡಿ ಟ್ ಪಾವಿಷನ್ ಇರುತ್ತೆ ಇದಕ್ಕೆ ಅಡ್ವಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಅಪ್ರೂವಲ್ ಹಣಕಾಸಿನ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬಂದರೆ ಅವರು ಹಣ ಸಾಲದು ಎಂದು ಕ್ವೆರಿ ಹಾಕಿ ವಾಪಸ್ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ೧೦-೧೨ ವರ್ಷಗಳು ಈ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸಗಳು ಮಂಜೂರು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಡ್ಡಿ ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಅಡ್ವಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಅಪ್ರೂವಲ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯಿಂದ ಬಹಳ ಉಪಯೋಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ೧೫-೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಳೆ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಸಿರಿಕಲ್ ಬೇಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಾನು ಆ ಭಾಗದಿಂದ ಬರುವವನಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಹಳೆ ಮೈಸೂರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವಂತಾದ್ದು. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಜೊತೆಗೆ ಉಪಕರಣವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೋಗಬಹುದು. ಈ ಕಸಬನ್ನು ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕೂಡ ಮಾಡುವಂತಾಯ್ತು, ಇದನ್ನು ಅನೇಕ ಬದವರು ಕೂಡ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ೬೦-೭೦ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದು ಈ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರು ಇದರಿಂದ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿ

ದ್ವಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕೂಡ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹವರು ಈಗ ೧೦-೧೨ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೇಶ್ಮೆ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಜೀವನಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬೇರೆ ಯಾವರಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೇಶ್ಮೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಗಲ್ಲೂ ಈ ಮೈಸೂರಿನ ತಳಿ ಏನು ಇದೆ ಈ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ.....

೫-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ೧ ಕೆ.ಜಿ. ಬಿತ್ತನೆ ಗೊಡು ೬೦-೭೦-೮೦ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ೧ ಸಾವಿರ ಗೊಡಿಗೆ ೧೦ ರೂಪಾಯಿನಿಂದ ೧೨ ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವನ ಖರ್ಚು ಕೂಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದಳಾಳಿಗಳು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಿಲ್ಕಿ ಫಾರಂನವರೂ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೈರಾಟೆ ಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಿತ್ತನೆ ಗೊಡಿಗೆ ೨೦-೩೦ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ ೧೦-೧೨ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹಿಪ್ಪನೇರಳೆ ಬೇಸಾಯ ಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಿತ್ತನೆ ಗೊಡನ್ನು ಯಾರು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆ ರೈತರಿಗೆ ಲುಕ್ಕಾನು ಆಗದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ನಿಗದಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಚಾಕಿ ರೇರಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಚಾಕಿ ರೇರಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಚಾಕಿ ರೇರಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ರೈತನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ಥಳ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೋಗಿ ಅಥವಾ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಫಾಟು ಜಾಸ್ತಿ ಆಯಿತು ಎಂದರೆ ಈ ರೆಷ್ಮೆ ಹುಳುವಿನ ಗೊಡು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಚಾಕಿ ರೇರಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮುಜರಾಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೨೫ ಸಾವಿರ ದೇವ ಸ್ಥಾನಗಳಿವೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದ ೩೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ೩೮೦ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಸಾಲದು. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಜಿರಿತಾಹವಾದ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು ಇದೆ. ತುಮಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಕೈದಾಳದಲ್ಲಿ ಜಕಣಾಚಾರಿ ಕಟ್ಟಿದಂತಹ ಚನ್ನಿಗರಾಯಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದಂಥ ದೇವಸ್ಥಾನ. ಈ ದೇವಾಲಯ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಗೋಪುರ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿದೆ, ಕಾಂಪೌಂಡ್ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿದೆ. ಆ ದೇವಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಜಕಣಾಚಾರಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕೈ ಬಂದಂತಹ ಸ್ಥಳ. ಜಕಣಾಚಾರಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪೂರ್ತಿ ಕತ್ತಿದ ಮೇಲೆ ಆತ ಕೈ ಮುಗಿಯುವಂತೆ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕೈ ಬಂದಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೈದಾಳ ಎಂದು ಹೆಸರು ಬರಬೇಕಾದರೆ ಜಕಣಾಚಾರಿಗೆ ಎರಡು ಕೈಗಳು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೈದಾಳ ಅಥವಾ ಕೈದಾಳ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲು ಎಸ್ಕಿಮೇಟ್ ಸ್ಟಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದೇವ ಸ್ಥಾನದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್‌ಡನ್ ಆಫ್ ಪ್ರೈಸಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಇವೊತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಮಳೆ ಬಂದರೆ ರೈತ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೆಳೆದಂತೆ ಬೆಳೆ ಅವನ ಕೈ ಸೇರುತ್ತೆ, ಮಳೆ ಬಾರದೇ ಹೋಯಿತು ಎಂದರೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ನೀವು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಫಿ ಮಾಡುತ್ತೀರ ಆದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಏನೂ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವನು ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಜೀವನ ಮಾಡ ಬೇಕು, ಅವನು ತನ್ನ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆಬರೆ ಯಾವರೀತಿ ತಂದುಕೊಡಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಆತನಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಇವೊತ್ತು ನಾವು “ರೈತರು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬೆನ್ನಲುಬು” ಎಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಆದರೆ ಅವನು ಬೆಳೆದಂತಹ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ನಡೆಸಿ ಲೆವಿ ಬತ್ತದ ರೇಟನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಬತ್ತದ ರೇಟು ೯೦-೯೫ ರೂಪಾಯಿ ಏನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಇದು ಸಾಲದು. ರೈತರು ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ತಾವು ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ

ರೇಟು ಸಾಲದು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ಪೈಶ್ವರು ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಬೇಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಒಂದು ಬಿಡಿಗಾಸು ಬಿಡದೆ ಲೆಕ್ಕ ಬರೆದು ಕೊನೆಗೆ ಇದರಿಂದ ಲಾಭ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಈ ಕೆಸುಬನ್ನು ಬಿಟ್ಟರು. ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ರೈತರು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪುಡಿಲ್ಲ. ರೈತರು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕಂತಹ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಇವರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬೆಲೆದು ಕೊಂಡು ಉಳಿದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಕ್ಯಾಪ್ಸ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಏನಾದರೂ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಖಂಡಿತ ಅಹಾರದ ಮುಗುಟ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೈತರು ಬೆಳೆದಂತಹ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ರೈತರಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಯೂನಿಯನ್ ಇಲ್ಲ ಅದೇ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ಏನಾದರೂ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡಿದರು ಎಂದರೆ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ. ಅದೇ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಯವರು, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ರೈತ ಬೆಳೆದಂತಹ ದವಸಧಾನ್ಯಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸವಿನಯದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಮತ್ತು ಜೈಲುಗಳ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಈ ತರದ ಜೈಲುಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನ ನೇಮಕಾತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಆಫೀಸ್, ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವೊತ್ತು ಒಬ್ಬ ವಿಮರ್ಶಾ ಡಿಗ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಸಂಬರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾನೆ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುವುದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದಿಂತ್ಯ ಮಕ್ಕಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದುತ್ತಾ ಅವರು ನೂರಕ್ಕೆ ಎಂಭತ್ತು ತೊಂಭತ್ತು ಪರಸೆಂಟ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೈತನ ಮಗ ಇಷ್ಟು ಅಂಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ ಇದರಿಂದ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ ಈ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ನಿಯಮಾವಳಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ (ಭಾಲಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಿಕ್ಲೈಸ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈಗ ಇಂಡಿಯಾ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಿಂದ ನಾನು ಒಬ್ಬನೇ ಸದಸ್ಯ ಇರುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನನ್ನ ವಿಚಾರ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸರ ಕಾಲದ ರೂಲ್ ಆಫ್ ಲಾ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಹನುಮೇಗೌಡರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದು ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಇದರಿಂದ ಬೇಜಾರಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇವರು ರೂಲ್ ಆ ಫ್ ಲಾ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮಾರ್ಡರ್ ಆಗುವಾಗ ಆತ 'ಹಾ' ಎಂದರೆ 'ಹಾ' ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀಯಾ ಎಂದು ಏಟು ಹಾಕುವುದು. ಈ ತರದ ಇವರ ರೂಲ್ ಆಫ್ ಲಾ ಇದೆ. ಇವೊತ್ತು ನೀವು ಎಷ್ಟು ಮಾರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದಿರಿ ನೀವು ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ? ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲ್ಲ. ಮಿಲಿಟರಿ ಇಲ್ಲ. ಗುಂಡು ಇಲ್ಲ. ಶರಾವ್ ಇಲ್ಲ. ಬ್ರಾಂದಿ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಮಾಡತಕ್ಕಂತಾದನು ತಿಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ರೂಲ್ ಆಫ್ ಲಾ ಮಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಹಿಂದೆ ರಾಜರು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೂಲ್ ಆಫ್ ಲಾವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ತಮ್ಮ ರೂಲ್ ಆಫ್ ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಯಾವದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಬೇಕು ಎಂದರೆ,

ಇವೂತ್ತು, ನಮಗೆ ರೊಕ್ಕ ಬಂಗಾರ, ಪೂರ್ವಟಿ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನದು ಎಂದರೆ ಪೂಣ. ಪೂಣಕ್ಕಿಂತ ಮಾನ ಮುಖ್ಯ. ಇವೂತ್ತು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಗೌರವ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಇವೂತ್ತು ಮನುಷ್ಯ ೧೦೦ ಸಾರಿ ಸಾಯಬಹುದು ; ೧೦೦ ಸಾರಿ ಹುಟ್ಟಬಹುದು ; ಆದರೆ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ, ಗೌರವ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಸಾರ ಮತ್ತು ಸಭ್ಯತೆ ಇದು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಇವೂತ್ತು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನೋಡುವುದಾದರೆ ೬೦,೦೦೦ ಜನ ವೇಶ್ಯೆಯರು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ವೇಶ್ಯಾವೇಟಿಕೆಗಳು ಇವೆ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಮೊನ್ನೆ ಅಟೋರಿಕ್ವಾ ಚಾಲಕರು ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಮಾನಭಂಗ ಮಾಡಿದರು ಕಳೆದ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಅಂಥಾದ್ದು ಮುಂದೆ ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಿಟೀಷ್‌ನವರು ರಾಜ್ಯ ಭಾರ ಮಾಡುವಾಗ ನಿಜಾಮರು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಅಂಥಾದ್ದು ನಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯ ಮಾನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ರಾಮಾಯಣ ನಡೆಯಿತೋ ಮಹಾ ಭಾರತ ನಡೆಯಿತೋ ಅಂಥ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂಥ ನೀಚ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾರವರು ಹೇಳಿದರು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ೪೦ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣಿ ಸಂಬಂಧ ಇದೆ ಎಂದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು ೨ ತಿಂಗಳಾದರೂ ಇನ್ನೂ ಏನೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಕ್ಕಿಂತ ಮಾನ ರಕ್ಷಣೆ ಹೆಚ್ಚಿನದು ಎಂದು ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜನಾಂಗದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೊರಟಿದೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹರಿ ಜನರು, ಗಿರಿಜನರು, ಹಿಂದುಳಿದವರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಯಾವ ಎಂಪ್ಲಾಯಿಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್‌ನಲ್ಲಾದರೂ ಹರಿಜನರಾಗಲೀ, ಗಿರಿಜನರಾಗಲೀ, ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿ ರೊಕ್ಕ ಕೊಡದೆ ಅವನಿಗೆ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಇವತ್ತು ಈ ಕರಪೆಷನ್ನು ಪೂರ್ವ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಈ ಆಸೆಂಬಿಗೆ ಮೋರೆ ತೋರುವುದಿಲ್ಲ ಚಾಲೇಂಜ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ನೀವು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಪನಿಷ್ ಮಾಡಬಹುದು ಬೇಕಾದರೆ ಖೇನೇಚರ್ ಹಾಕಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಎಜುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಲಂಚಗುಳಿತನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದಾಗ ಈ ವಿಷಯವೇ ಹೇಳೋಣ ಅಂದರೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪೋಲೀಸಿನವರ ಮೂಲಕ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ೧೯೭೩ನೇ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಬೀಜ ಒದಗಿಸದೆ ಇದ್ದಾಗ ಜನ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಣವಿರಾರು ಜನರ ಮೇಲೆ ಕೇಸು ಹಾಕಿದರು ಇವರಲ್ಲಿ ೨೫ ಜನ ಅಡ್ಮಿನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಟರ್ಸ್ ಇದ್ದರು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಕೇಸ್ ನಡೆಯಿತು ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಆಯಿತು ೧,೦೦೦ ಜನಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದರು, ೫೦೦ ಜನಕ್ಕೆ ಏಟಾಯಿತು, ೫ ಹರಿಯುತ್ತಿತ್ತು ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದರು. ಬೀದರ ಬೆಲ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಾಡುವರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ನಾನು ಶುಗರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಚೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದೆ, ಶುಗರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಗೌನರ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿತು ಎಂದು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಆರ್ಡರ್ ತಂದು ನಾನು ಸ್ಟುಡಿ ಟೂರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆ ಸನ್ಸು ಕ್ಯಾನ್ಸೆಲ್ ಮಾಡಿ ನನ್ನ ಚಾಗಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು ಅದು ದೇವಾಕ್ರಿಯೇ? ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ವಿರೋಧಾಂತ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಡಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಮಾತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶ ಹಾಪ್ಪು ಒಂದೇ, ಜಂಡಾ ಒಂದೇ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆ ಒಂದೇ ಆಗಬೇಕು, ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮದ್ರಾಸ್ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಡನೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಅವರು ಮಾತು ಬೇರೆ? ನಮ್ಮ ಮಾತು ಬೇರೆ? ಒಂದಿ ಚಳುವಳಿ ಪ್ರಚಲಿವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪೋರ್ಟುಬಲ್ ಆಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನವು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ ನೀವು ಫ್ಯಾಮಿಲಿ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಒಂದೇ ದಿನ ಇವರ ಜನರನ್ನು ಕುರಿ ದನಗಳನ್ನು ಕುಯ್ಯಂತೆ ಕುಯ್ಯದಿರಿ ನಾನು ಕೂಡ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದೆ ನಮ್ಮ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬಿಟ್ಟು ಇವರು ಬೇರೆ ಹೋದರು. ರಾಷ್ಟ್ರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವವರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವವರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಶುಗರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ೬ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೊದಲಿ ಪೋಸ್ಟ್‌ಪೋನ್ ಮಾಡಿದರೆ ರಾತ್ರಿ ೧೨ ಗಂಟೆಯಿಲ್ಲ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದಿರಿ. ತಾವು ರೊಲ್ ಅಫ್

ಉ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ನಾನು ಮೊದಲೆ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಜಂಡ ಒಂದೇ ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆ ಒಂದೇ ಇರಬೇಕು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ೯೯ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನ ಹಿಂದಿ ಪಿಕ್ಚರ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದಿ ವಿರೋಧವಾದಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ದೇಶದ್ರೋಹ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದಿ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಸೌತ್ ಸದರನ್ ಎಂದು ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಏನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

— ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.—ಕಡಾ ಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಕೂಡ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ? ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಗೆ ೩೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟನ್ ಕಬ್ಬಿಗೆ ೧೯೦ ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಜನರಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಯ ಮಾಡಿದರೆ ಮೂರು ಕೋಟಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಶಕ್ತಿಯೂ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತಾವು ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ :—

Para 12 Several actions of the Centre are leading to regimentation and unhealthy control over the States. It is needless to say that they can only act as irritants. Para 13—In planning, for example, the Centre has been going into too many details instead of allowing the States which are to implement the plans to determine the specific programmes within the over-all national priorities. It is also extending its activities in the States sphere. The States are to be given the broad guidelines within which the latter should be free to decide on the actual choice of a scheme and mode of implementation. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಇರುತ್ತದೋ ಆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ನೀವು ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸೆಂಟ್ರಲ್‌ನ್ನು ಕೇಳುವಾಗ, ಅದೇ ರೀತಿ ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ಯಗಳೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವತ್ತ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಬೇಕು. ಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು, ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳನ್ನು ಡಿ ಸೆಂಟ್ರಲೈಸ್ ಮಾಡರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಕ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸೆಂಟ್ರಲನ್ನು ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಉದಾಹರಣೆ ಅಂದ್ರೆ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಕೂಡ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ರಿಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಜನರಿಂದ ನೀವು ಏನು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಜನರು ಸಾಯಬೇಕೋ, ಬದುಕಬೇಕೋ ಎನ್ನುವ ಯೋಚನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ರಿಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಒಂದು ಮಿತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಸೇರಿ ೧೦೦ಕ್ಕಿಂತ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇರಬೇಕೆಂದು ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಲೆಕ್ಕ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಟೋಟಲ್ ಮೆಂಬರ್ಸ್ ೨೨೪ ಜನಕ್ಕೆ ೧೨೫ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ರೆಕಮೆಂಡೇಷನ್ ಮಾಡಿ ೧೨ ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈವತ್ತಿಗೂ ಒಂದು ನಿಯಮವನ್ನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

Recommendation 2—Page 9

We recommend

“The Council of Ministers should be compact and homogenous, its size being determined by administrative needs. In

big States, the number of Minister (including Ministers of State and Deputy Ministers) may range between 20 and 25, in middle-sized States from 14 to 18 and in small States between 8 and 12.

ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ಗಳೂ ಮತ್ತು ಸ್ಟೇಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ಗಳೂ ಸೇರಿ ೨೦ ಜನರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಜಾಣರು. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಯಾವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಜಿನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಧೈರ್ಯವಂತರು, ಈವತ್ತೂ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಮಿತಿ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಭರವಸೆ ನಮಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೆವಿನ್ಯೂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಂದು ಏನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಹೆಲ್ತ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಎಂದೂ ೨ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅಂಥದಲ್ಲ ೩೦ ಪೈಸೆಯನ್ನು ಹೆಲ್ತ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦ ಪೈಸೆಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೨ ರೂಪಾಯಿ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಸೇಲ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ, ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೪ ರೂಪಾಯಿ ಸೇಲ್‌ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಒಂದು ಬಂಡಿ ಮಾಲನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಾರಿದರೂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಯೂನಿಟಿಗೆ ೧೫ ಪೈಸೆ ಇದ್ದುದನ್ನು ಈಗ ೨೫ ಪೈಸೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುತ್ತೀರಿ. ನಮ್ಮ ನೆರೆರಾಜ್ಯವಾದ ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೨ ಪೈಸೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಗಳ ಭಾರವನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ವೇಲೆ ಹೊರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮುಂದೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಕ್ಲಾಂವು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ೩ ಕೋಟಿ ಜನರು ತಮಗೆ ಬೆಂಬಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವೂ ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಹಳ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೂ ನಮಗೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್‌ಕಮ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ರಿಕವರಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಯೊಂದನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇದರಿಂದ ಹಿಂದೆ ೬ ಕೋಟಿ ಇದ್ದದ್ದು ಈಗ ೪೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೂ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿರುತ್ತದೆಂದು ಅಂದಾಜು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಪೈಸೆಯಷ್ಟೂ ಇಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನೆ ಬೇಸಾಯವಾಗುವ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಒಂದು ಎಕರೆ ಯಿಂದ ೫ ಎಕರೆ ಗಳವರೆಗೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥವರು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಈವತ್ತಿನದಿವಸ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಹಾಕಿ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತೀರಿ. ಆತನೂ ಕೂಡ ರೆವಿನ್ಯೂ ಸೆಸ್ ರಿಂದ ೧೫ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತೀರಿ. ಒಬ್ಬ ರೈತ ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ೫ ಚೀಲ ಜೋಳವನ್ನು ಬೆಳೆದರೆ ೫ ಎಕರೆಗೆ ೨೫ ಚೀಲ ಜೋಳವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬೆಲೆ ಸುಮಾರು ೩ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೆ ಆತನು ೧೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನೇ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ತೊಂದರೆ ಏನು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಎಕರೆ ಯಿಂದ ೫ ಎಕರೆಗಳವರೆಗೂ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕಂಥವರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್‌ನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದ್, ತೆಲಂಗಾಣ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ರೀಜಿನಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ರಚನೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೊಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಒಂದು ಅಟಾನಮಸ್ ಬಾಡಿಯಾದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೀಜಿನಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನ್ನು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ರಚನೆ ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

5-00 ಪಿ. ಎಂ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದೆರಡು ವಿಷಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಕಾರಂಜಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಮೊದಲು ಅದರ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಇದ್ದುದು 22-25 ಲಕ್ಷ. 1967 ರವರೆಗೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಹೈದ್ರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೂಡ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 10 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗೆ 4 ಕೋಟಿ 10 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತರಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್, ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ಗೆ ಮತ್ತು ಈ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಅದರ ಇನ್ನೂ 20 ವರ್ಷ ಅದರೂ ಸಹ ಏನು ಕೆಲಸ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ನಿಧಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಮುಂದೆ ಇದರ ಒಂದು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ 40 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿನವರೆಗೂ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಇದು ಯಾವುದೂ ಕೂಡ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನೂ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಬಹಳ ನಮ್ರವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ಬೋರ್ಡ್ ಒಂದನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡಿ. ಈ ಕಾರಂಜಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ 2 ಕೋಟಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಹಣ ಏನು ಕೊಟ್ಟರೋ ಅದು 2 ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದು ಯಾರದು ತಪ್ಪು. ಜನರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು, ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟು ಈ ಕಾರಂಜಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಅನ್ನು 3 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇವೆ ಅದನ್ನೂ ಸಹ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈಗ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹಾಫ್ ಎ ಮಿಲಿಯನ್ ಜಾಬ್ ವಿಷಯ. ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿರುವವರು ತಮ್ಮನ್ನೇ ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಖಾಯಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಧಾನ ಸೌಧದ ಮುಂದೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಟೆಂಪರರಿಯಾಗಿರುವವನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಅಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. 10 ತ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಪಿ. ಪಿ. ಹೆಗರೆ (ಚಿಕ್ಕೋಡಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಂಥಾ 21 ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳಿಗೂ ಸಹ ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟು ನನ್ನ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

(MR. SPEAKER, in the Chair)

ಸ್ವಾಮಿ, 1962 ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸೇರವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ನಿಜವಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದಂಥಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು, ಅತಿ ಮಹತ್ವವಾದಂಥಾ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅವರು ಬಿಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸೇರವರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಅವರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನೂ ಸಹ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಲದಲ್ಲೂ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಂದ ಬರೇ ಟೀಕೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನಿಸಾ ಬೇರೆ ಏನೂ ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಸರ್ಕಾರ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಏನಾದರೂ ದೋಷಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಲಿಬೇಡ ಅನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಯಾವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಂತರ ಆ ಬಗ್ಗೆ

ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಅವರು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ವಿರೋಧವನ್ನೇ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇದರ ಆರ್ಥ ಏನು ? ತಪ್ಪುಗಳು ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ತಿದ್ದಿ ಸಂತೋಷ. ಸರ್ಕಾರ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ: ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ನಾವು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ನಾವೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರವೂ ಕೂಡ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದು ಒಂದೇ ಕೆಲಸ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ, ಅದುದರಿಂದ ನಾವು ಹೀಗೆಯೇ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಿರೋಧ ಪ್ರಕ್ರಮದ ನಾಯಕರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿದರು ಬೇಡವಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಹಾಕಿದರು ಅನ್ನುವ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸರ್ ಸರ್ಕಾರವು ಯಾವ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ೧೯೭೭ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಸಹ ನೋಡಿದರೆ ಪಂಡಿತ್ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಇದ್ದಾಗಿನಿಂದಲೂ ನೋಡಿದರೆ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಈ ಸಮಾಜ ವಾದವನ್ನು ತರಲಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೋ ಯಾವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸೂ ಕೂಡ ಈ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ತರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸರ್ ಅವರು ಈವಾಗ ಈ ಸಮಾಜವಾದವನ್ನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಅವರು ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂಥಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿರಬಹುದು, ನಾನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯ ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕಾದಂಥಾ ವಿಷಯ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಎಸ್. ಭೀಮಣ್ಣ ಖಾಂಡೇಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದೋಷ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಲಂಚ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಭಿಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ, ೩೦ ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಯಾವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದರು, ಯಾವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಡೀ ದೇಶದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮಗೆ ನಿಮಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸೇರಿದ್ದು, ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರೂ ಹೊಣೆಗಾರರು. ೩೦ ವರ್ಷದ ಕೆಳಗೆ ಇದು ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ಅನ್ನುವುದನ್ನೂ ದಯಮಾಡಿ ಕೈಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ನೀವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟನೆ ನೀಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಕರಪ್‌ಷನ್ ಅನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಇರುವುದು ಎಲ್ಲರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಕರಪ್‌ಷನ್ ಮಾಡುವ ಜನರು ಯಾರು ? ಅವರು ನಮ್ಮವರೇ. ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರು, ನಮ್ಮ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು. ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮವರೇ. ನಮ್ಮ ಒಂದು ನೀತಿ, ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಒಂದು ನೀತಿ. ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ ಅನ್ನುವುದಾದರೆ ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ನೀತಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕತೆ ಬಹಳ ಉಚ್ಚ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರು ಎಂದು ಹೇಳುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ನೀತಿಯೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇದರ ಮೂಲ ಬೇಕು ಎಲ್ಲಿದೆ ಅದನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಬೇಕು. ಈ ದೋಷ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಈ ಸಮಾಜವಾದಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಈ ದೋಷ ಏತಕ್ಕೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದೊಳಗೆ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ವಿಚಿತ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಪದ್ಧತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದು ಎಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ನಾವೂ ನೀವೂ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಒಂದು ವಿಷಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಯಾವ ದೇಶವೇ ಆಗಲಿ ಎಂದಿಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಂಗಡಗಳು ಎಂದು ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಎದೆ ಒಳಗೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ನೀತಿಯಾಗಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ತತ್ವವಾಗಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಸೆಕ್ಯುಲರ್ ಸ್ಟೇಟ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಏನಾ ಜಾತಿ ವಾದ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿ

ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಆರ್ಮ್ಯುಗಂರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜಾತಿಯವನನ್ನೂ ಇಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಇದನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ನಾವು ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಜಾತಿವಾದ ಹಿಡಿದಿದ್ದೇವೆ ಅನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಜಾತಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನೂ ಎಲ್ಲರೂ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದರೂ ಕೈಕೆಳಗಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಡಜನರಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಧುರೀಣರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಬೇಡವಾಗಿದೆ. ಅಂದಾಕ್ಷಣ ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕು? ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಅವರನ್ನು ಇಂದುಬಿಡೋಣವೇ? ದೇವರಾಜ ಅರಸ ಅವರು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಕೆಲವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಅವರು ನಿಜವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಸಮಾಜವಾದ ವನ್ನು; ಅವರು ಸರಿಯಾದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ, ಕೆಲವು ಆಸಂತುಷ್ಟ ಜನ ವಿರೋಧಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಜನ ಅವರನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಲಕ್ಷ್ಯಗೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಬಡವರಾದ ನಾವು ದೇವರಾಜ ಅರಸ ಅವರ ಬೆನ್ನು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದೇವೆ.

೧೯೭೨ ರಿಂದ ೧೯೭೮ ರವರೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾರದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗುತ್ತಿರಬಹುದು ಆಷ್ಟೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬೇಡಿಕೆಗೂ ಹಣ ಸಾಲದು, ಸಾಲದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಆಸಂತುಷ್ಟಿ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಹೇಳುವಾಗ ಹಣವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತರಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಳೆಗೆ ತೆರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ ತಕ್ಷಣ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿ, ರೈತರಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಆಫತಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗಾದರೆ ಹಣ ಕೊಡಿಸುವುದು ಹೇಗೆ? ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಕೇಳುವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತೆರಿಗೆಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು ಆಗ ನಾವೂ ನೀವೂ ಇಬ್ಬರೂ ಕೇಳೋಣ ದೇವರಾಜ ಅರಸ ಅವರನ್ನು: ಆ ಕೆಲಸವೇತಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ; ಈ ಕೆಲಸವೇತಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು.

ಇನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಘಟಪ್ರಭಾ ಮತ್ತು ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆಗಳು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ, ದುದ್ದೇಗವೆಂದರೆ, ಹುಕ್ಕೇರಿ, ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ಮತ್ತು ರಾಯಭಾಗ ಕಡೆ ನೀರಿಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಲಿನ ರೈತರು ಬಹಳ ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಜನರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೂ ಸಹ ನೀರಿಲ್ಲದಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರೂ ನೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿ, ಅವರೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಘಟಪ್ರಭಾ ಕಾಲುವೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಲಿಫ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಕಡೆ ಕೆರೆ ಕಾಲುವೆ ಕಟ್ಟಿ ಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗಗಳ ಕಡೆ ಫಿಸಿಬಿಲಿಟಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಮಾಡಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ನೀರನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೂ ಬಂದಿತು. ಆದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿನ ಫಿಸಿಬಿಲಿಟಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ಕೆರೆಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಘಟಪ್ರಭಾ ಕಾಲುವೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಆ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಲಿಫ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಜಿ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್ (ಚನ್ನಗಿರಿ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಹಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶೇಕಡ ೪೬ ರ ರಕ್ಷಣಿರುವ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶೇಕಡ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರ ಶಕ್ತಿ ಇರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದ

ನೀತಿಯನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬೇಡಿಕೆ ಮಂಡಿಸುವುದೂ ರಿಚುಯಲ್ ಆಗುತ್ತದೆ; ನಾವು ಅದನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದೂ ರಿಚುಯಲ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ವಿರೋಧ ಮಾಡಿದರೂ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಾರೆ; ವಿರೋಧ ಮಾಡದಿದ್ದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವೇನಾದರೂ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಸ್ವೀಕರಿಸುವರೆನ್ನುವ ವಿಶ್ವಾಸ ನಮಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶವೇ ಅಂತಹ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಮಾಜ ನಮ್ಮದು. ಸಮಾಜ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿಂತ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿದ್ದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವವರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರಲಿ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ನೀತಿಯನ್ನು ಹೇರಬಹುದು. ಆದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಸಮಾಜ ನಮ್ಮದು. ಸ್ವೀಡನ್ನಿನ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಒಂದು ದಿವಸ ಸಂಜೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸ್ವಂತ ಕೂಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಕಾರಿ ನಲ್ಲಿ ವಾಪಸ್ಸು ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ದೇಶದ ಕ್ರಮ ಏನೆಂದರೆ, ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕೃತ ಕೆಲಸದ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸ್ವಂತ ಕಾರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸ್ವೀಡನ್ನಿನ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಕಾರಿನಲ್ಲಿ ವಾಪಸ್ಸು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಪೊಲೀಸ್ ಪೇದೆಯೊಬ್ಬ ಕಾರನ್ನು ತಡೆದು, ತಡೆದು: ಕಾರನ್ನು ಬಹಳ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ: ವೇಗದ ಮಿತಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ ಬಳಿ ಬಂದಾಗ, ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕುಡಿದಿರುವುದೂ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ನೀವು ಎರಡು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ್ದೀರಿ: ನಿಮ್ಮ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ. ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ತೋರಿಸದೆ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವ ಹಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ನಾನು ಯಾರೆಂದು ಗೊತ್ತಿರಬೇಕೆಲ್ಲ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಪೊಲೀಸ್ ಪೇದೆಗೆ ಹೇಳಿದರು. "ಹೌದು; ತಾವು ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳೆನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಾನೊಬ್ಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ಪೇದೆ. ತಾವು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಅದನ್ನು ನಾನು ಮಾಡಬೇಕೇ ಬಿಡಬೇಕೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವೇ ಹೇಳಿ. ತಮ್ಮ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟರೆ, ತಮ್ಮನ್ನು ಬಿಡಲಾಗುವುದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲಾಗುವುದು" ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಪೊಲೀಸ್ ಪೇದೆ. ಸರಿ: ಕಾರನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು, ಮನೆಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದು, ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಅವನಿಗೆ ತೋರಿಸಿ, ಪುನಃ ಮನೆಗೆ ಬಂದರು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಪೊಲೀಸ್ ಪೇದೆಯ ಮಾತಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಘಟನೆ ನಡೆದದ್ದು ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ. ಮಾರನೆಯ ದಿವಸ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ "ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂತು. ಈತ ರೂಲ್ ಆಫ್ ಲಾ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಜನ ಮತ್ತೆ ಅವನನ್ನು ಆರಿಸಿದರು. ಅದು ಹೇಗಾಯಿತಲ್ಲ? ಅಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಪ್ರಬಲ ಸರ್ಕಾರವಲ್ಲ ಅಥವಾ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಪ್ರಬಲವಲ್ಲ. ಅಂತಹ ದೇಶವೇ ಶಕ್ತಿಯಂತವಾದುದು. ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಶಕ್ತಿವಂತ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದ ಅಮೆರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ನನ್ನು ಗಾದಿಯಿಂದಿಳಿಸಿದವರು ಯಾರು? ಇಬ್ಬರು ಪತ್ರಿಕಾ ಕರ್ತರು. ಏತಕ್ಕೆ? ಅಲ್ಲಿನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ; ದೇಶದ ಜನರು ಶಕ್ತಿವಂತರು. ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಜನರಿಗೆ ಅಧೀನವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ? ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೆಳಗಿಳಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಮಗೆ ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ನಾವು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ತಲೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆಯುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಾಗ ನಾವು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆವು. ನಮ್ಮ ಗುರುಗಳಾದ ಡಾ: ಲೋಬಿಯಾ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ, "ದಶಕ ದಶಕಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನ ಕುರಿಗಳಂತೆ ನಂಬಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಿ ದು ನಿಂತು ಹುಲಿಯಂತೆ ಘರ್ಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಅನುಭವವನ್ನು ನಾವು ಕಂಡೆವು. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನೂ, ಯಾವ ಸಮಾಜ ಶಕ್ತಿಯೂ ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿತ್ತು.

ನಮ್ಮ ಜನ ಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹುಲಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ. ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಕುರಿಗಳೂ ಆಗಬಲ್ಲರು. ಈ ಒಂದು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದಂತಹ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧೋರಣೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜೀಯದ ಒಂದು ಪರಂಪರೆ ಇದೆ ಅರ್ಥಿಕ ನೀತಿ ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೊಗಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಕೆಟ್ಟವರು ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಎಂತಹವರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಅವರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಯೇ ಹೊರತು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯವರು. ಅವರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ

ಅವರನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಾನು ಹಿಂದಿನವರ ಪರವಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ ತಮ ಪರವಾಗಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಗಂಗಾನದಿಗೆ ಕೆಲವು ನಾವಿಕರು ಹೋದರು ಅಲ್ಲಿ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರು ನದಿ ಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೊರಟರು, ಬೆಳಕು ಹರಿಯುವವರೆಗೂ ಹುಟ್ಟು ಹಾಕು ತ್ತಲೇ ಇದ್ದರು. ಬೆಳಗಾದ ಮೇಲೆ ದಂಡೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರು ಆದರೆ ದೋಣಿ ದಡದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಇತ್ತು. ಇದು ಏತಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಆಯಿತು ಎಂದು ನೋಡಿದರು. ದೋಣಿಯನ್ನು ಹಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದ್ದರು. ಆ ಹಗ್ಗವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಿಮ್ಮ ದೋಣಿ ದಂಡೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ. ಸಮಾಜವನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡಲು ನಿಮ್ಮ ದಿಕ್ಕು ಏನು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ೧೩೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಿಗೆ ೯೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಿ ದ್ದೀರಿ, ಇದು ಏನು ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ತತ್ವ ನೀತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅರಸೀಗಂ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ನೇರವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿ ಪಾಲು ಏನಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಚರಿತ್ರೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹಿಂದೆ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಹೇಳಿದಂತೆ ರಾಜರ ಕಾಲ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು, ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು, ಅವರ ಕಾಲ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹಿಂದೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಫೀಸಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕಚೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಜನ ಏತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಈಗ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಜನಗಳಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ಸಂದರ್ಭ ಇದೆ. ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೆಲಸ ಆಗದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಅಫೀಸುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ಹಿಂಸೆ ಇವುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ರಾಜರ ಕಾಲವೇ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು, ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾಲವೇ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆಯ ಕಾರಣ ಬ್ಯೂರಾಕ್ರಸಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಒಂದು ಪಾತ್ರ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ರಾಜ ಕಾರಣ ನೀರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಯಾವಾಗ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಪಾತ್ರಗೆ ಹಾಕಿದರೆ ಪಾತ್ರ ಷೇಪ್ ಹೆಗದೆಯೋ ಹಾಗೆ ನೀರು ನಿಂತು ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನೀರನ್ನು ಪಾತ್ರ ಷೇಪಿಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಯಾರು ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರೋ ಅಥವಾ ಯಾರೋ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟರು. ಅಂತೂ ಬ್ಯೂರಾಕ್ರಸಿ ನೀತಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯ ಚರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಈಗ ನಾನು ತಮಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಇದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಲೆವಿ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ನಾಳೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಂದು ಬತ್ತ ಅಳೆಯುವಾಗ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದು. ಇದು ಬಹಳ ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲರೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಧೈರ್ಯ ಎಂದು. ಆದರೆ ಅವರು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಸಂಜೆಯಾಗಾಂಧಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರನ್ನು ಹಗಲ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಕುಣಿದಾಡಿದರು. ಅವರು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಯಾವುದೂ ಅವರು ತೋರಿಸಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರು ಹೇಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರು ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಾದರೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಈಗ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ. ಈಗ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ೫ ವರ್ಷಗಳ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಏನಿವೆ, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಏನಿದೆ ಇವುಗಳಿಗೆ ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಮತ್ತು ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ೩೬೭೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ೪೬೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಿದೆ. ಪ್ಲಾನ್ ಔಟ್‌ಲೇ ಬರೀ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಿಗೆ ೪೯೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಿಂದ ೧೨೭೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಿದೆ. ೩೧/೨ ಟೈಮ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ೧೫೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೇಜರ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಿಗೆ ತಾವು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನನ್ನ ಅಭಿ ಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ನಾನು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇದ್ದವರು ನಿವೃತ್ತ ಹೆಚ್ಚಿನ ನೀರಾವರಿ

ಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಕಳೆದ ೬-೭ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅಕಸ್ಮಾತ್ತಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಾರ್ಟಿಕ್‌ಲಾಂಚರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗವನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಹೂವಿನ ತೋಟ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸೌಂದರ್ಯೋಪಾಸಕರು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಹೂವಿನ ತೋಟವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನ ಗಂಜಿಯನ್ನೂ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಗವನ ನೀಡಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾರಾಜೇಂದ್ರನ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೆ ಅವರು ಹೂವಿನ ತೋಟದ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

SRI K. BHASKARA NAIDU.—Sir, I rise to a point of Order. Are we to sit for more time? Our schedule was to sit up to 7-00 P.M.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾವು ೭ ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಪಡ್ಡೂಲ್ ಟೈಮ್ ಇದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ನೋಡೋಣ. ಚರ್ಚೆ ಮುಂದುವರಿಯಲಿ.

೬-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಭಾಸ್ಕರ್ ನಾಯ್ಡು.—೬ ಗಂಟೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ ನಾವು ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—೭ ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ಎಷ್ಟೇ ಹೊತ್ತಾಗಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮುಗಿಯಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಒಂದು ಮಾತು ಈಗಾಗಲೇ ದೇಶದ ಬೇರೆ ಕಡೆಯ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಾಗುತ್ತಿದೆ, ಏನೆಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕೆ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಚಾಂಖಿಯನ್ ಅಂತ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಒಂದಲ್ಲ ಹತ್ತು ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿರಬಹುದು ಒಂದು ಔ-೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಜಾಸ್ತಿ ಜನಕ್ಕೆ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಕೊಟ್ಟುಕೊಡುವ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಾರೋ ? ಅದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಏನಾದರೂ ರ‍್ಯಾಡಿಕಲ್ ಆಗಿ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಆದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಡಾ|| ಲೋಹಿಯಾ ರವರು ೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಆಗಿದ್ದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಅದು ಏನು ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಯಾರೇ ಆಗಿರಲಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೩ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸೀಲಿಂಗ್ ತನ್ನಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ತಾವು ಏನೋ ಇನ್‌ಕಂ ಟಾಕ್ಸ್, ವೆಲ್ತ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಅಂತ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅರಮನೆಗಳೆಂಬ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಒಂದು ಕಾನೂನು ತಂದು ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ೨ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ, ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡಿ. ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ? ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹಿಂದೆಯೇ ಪ್ಲಾನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೬ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಯೋಜನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರತೇಖರ್.—ಈಗ ಅವಕಾಶವಿದೆಯಲ್ಲಾ ನೀವೇ ಮೊವಲು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಮ್ಯುಗಂ ರವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಮತ್ತು ಐ.ಪಿ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಂದು ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರದೇ ಒಂದು ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕವಾಗಿದೆ. ಗಾಂಧರ್ವರ ಲೋಕವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರಲ್ಲ ಹಾಗೆ ಆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಗಳು ಮಧ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಬಾಕಿ ಬಡವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಪಾತಾಳ ಲೋಕದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ; ಅಂತ ಜನ ಹೇಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅನ್ ಲಾಕ್ಯರ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಥರ್ ಶ್ರೀ ರಾಜಶೇಖರ್ ಶೆಟ್ಟಿಯವರು ಬರೆದಿರುವಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಓದಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ.**

SRI S. M. SEERNALI CHANDRASEKHAR.—I raise a point of order. He has made some allegations against the leader of our House. I do not know whether the Speaker allow such allegations to be made here on the floor of the House. ನಿನ್ನ ತಾನೆ ಒಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಯಾರಾದರೂ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬದೇ ಇರುವವರ ಮೇಲೆ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ಇರುವವರ ಮೇಲೆ ಆಗಲೀ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಕುಡಿಯುವುದೇ ತಪ್ಪು ಅಂತ ಹೇಳುವವರು ನೀವು.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲರವರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ನೇರವಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಒಂದು ಆದರಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಅದು ತಮಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಿರಬಾರದು ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಿರಬಾರದು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಾದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

SRI S. M. SEERNALI CHANDRASEKHAR.—I raise a point of order Sir,

MR. SPEAKER.—Under what rule you are raising the point of order.

SRI S. M. SEERNALI CHANDRASEKHAR.—I am raising it under the Rules of Procedure. Whenever a member while speaking brings in the debate extraneous matters, then any other hon'ble member is entitled to raise the point of order so that the Chair can correct the member.

SRI K. BHASKAR NAIDU;—Yesterday you gave a ruling stating that no member should cast aspersion against another hon'ble member. I would like to know whether you are going to follow your own ruling; if you are going to follow, then you will have to expunge whatever has been said by the hon'ble member. I will never give room to the Speaker to withdraw the remarks as you did in respect of Sri Bheemanna Khandre.

MR. SPEAKER.—The rules which are in force in the House of Common, the Lok Sabha and Rajya Sabha should be implemented here. It is for the entire House to obey those rules. The ruling given

** Word/words expunged as ordered by the Chair.

should be observed by all the members. If there is any point of order, you may just point out the relevant rule. You can raise the point of order according to rule 311 of the Rules of Procedure. If you just go through the rule; you will understand it.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—Yesterday you did say that one member should not speak insulting another member.

MR. SPEAKER.—I shall repeat the ruling given if the hon'ble member so desires.... ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರವಂಟನ್ನು ಕ್ರಿಟಿಸೈಜ್ ಮಾಡಬಾರದು ಮತ್ತು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ಹಾಗಂತ ರೂಲಿಂಗ್ ಓದಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

SRI K. BHASKAR NAIDU.—It is our decency to keep quite. Decency demanded that we should hear him. Just because we keep quite the others should not speak in whatever manner they like.

MR. SPEAKER.—Nobody should speak like that.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ. — ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಪೇಪರ್‌ನವರು ಇನ್‌ಫಲಿಸ್ಟ್‌ನವರು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಒಂದೊಂದು ತರಹ ಒರೆಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಫೋಟೋವನ್ನು ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಯಾವ್ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಂದಲೋ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಡಬಹುದೇ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಪತ್ರಿಕೆಯವರು ಮ್ಯಾಗಜೈನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೊಗಳಿಯೋ ಅಥವಾ ಬ್ಲಾಕ್‌ಮೇಲ್ ಮಾಡಲು ಯಾವುದು ಯಾವುದೋ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವೆಂಬರ್‌ಗಳು ಇಲ್ಲಿ ರೆಪರ್ ಮಾಡಿ ಓದಬಹುದೇ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಸಹ ಆ ತರಹ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂರುವುದನ್ನು ತಂದು ಓದಬಹುದಲ್ಲವೇ? ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಪಷ್ಟ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಮಧ್ಯೆ ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು. (ಮಧ್ಯೆ ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದರು...)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಓ—ಶಿ ಜನ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬಾರದು ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ನಿಂತು ಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಾಳೂ ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಹನುಮೇಗೌಡ.—ದೇಶದಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಪೇಪರ್‌ಗಳು ಇವೆ, ಮ್ಯಾಗಜೀನ್‌ಗಳು ಇವೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಂದು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಿಸಿ ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇವರುಗಳು ನಾನಾ ಕಾರಣಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಬ್ಲಾಕ್‌ಮೇಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಬರೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರನ್ನು ತೇಜೋವಧಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಆರ್ಟಿಕಲ್‌ಗಳು ಕೆಲವು ಪೇಪರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ. ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಂದು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡುವುದು, ಕೋಟಾ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ, ಯಾರ ಮೇಲೆ ಇಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಗಳವರು ಏನು ಏನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ತಂದು ಇಲ್ಲಿ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರ್ಮಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ತಾವು ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆಯೂ ನೂರೇಂಟು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಇಂಥಾದ್ದು ಬರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂಥವು ಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

*** (Four Members stood up to speak) ***

MR. SPEAKER.—Please don't record. When four or five Members get up, how can I allow you to speak?

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಇನ್ನೂ ಈ ಆರ್ಟಿಕಲ್‌ನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಓದಿಲ್ಲ.

SRI S. M. SHEERNALI CHANDRASEKHAR.—The rule is very specific. My learned friend bringing a piece of paper and reading before the House. Even that is also not permissible in the House. He is alleging something against the leader of the House. I want a ruling on this.

MR. SPEAKER.—He has not completed his point.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರ್ಮಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲರು ವಕೀಲರು. ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಮುಸ್ಲಿಮ ಒಳಗಿನ ಗುಂದ್ಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಏನಾದರೂ ಹೋದರೆ, ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಬಾರದು, ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಹೊಡೆಯುವುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಇವರಿಗೆ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಹೊಗಳಿ ಅವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

SRI S. M. SHEERNALI CHANDRASEKHAR.—When the rule is specific where is the question of argument?

SRI J. H. PATEL.—I am not making any charges.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದಂಥ ಪಟೇಲರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಂಥಾ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ತಾವು ಎರಡು ಕಡೆಯವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನಂತರ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಕೇವಲ ಒಂದು ಕಡೆಯವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

SRI G. B. SHANKAR RAO.—I can't understand why the Speaker is so helpless.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಏಕದಂ ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆಕೊಟ್ಟರೂ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ಣಯ ನಾನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್‌ನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲರು ಒಬ್ಬರು ಬರೆದಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯೇ ತಪ್ಪೇ, ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗೌರವದ

*** Matter not recorded as ordered by the Chair.

ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ನಿವೃತ್ತಿಗಿಂತಲೂ ನಾವೇನೂ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ನಮಗೆ ಇದೆ, ಅದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಇದೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಪೂಜೆ ಮಾತ್ರ ಬೇಡ ಎಂದು. ಇದು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನಾಹುತ ತಂದಿದೆ. ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಅದಂತಹ ರೂಲಿಂಗನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

“On 17th March 1954, during the discussion on Q.No. 153 regarding tenders for sale of sandalwood, a member while speaking against the policy of Government referred to a report in the newspaper. The Hon. Speaker there upon observed :

“This is not the point. The point is, such member who depends on newspaper reports for his observation here must take responsibility for its correctness on himself, otherwise, he should not make use of it.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಟಿ. ರಾಮು.—ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—I do not own it ಎಂದೇ ಓದಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಅವರು ಹೇಳಿದರು I am not the author ಎಂದು. ಪ್ರಸ್ತುತ ತಂದು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರಲ್ಲ, ಆ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಇಂಥವರದ್ದೇ ಎಂದು ಹೇಳಲೇಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು character assassination ಎಂಬ ಪದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅದೇನು ಇಲ್ಲ. ಅದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ, ಮದ್ಯಪಾನವನ್ನು ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪೆಂದು ಹೇಳುವುದು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅದು ನೀತಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ವಿನಿದೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಕಿಯಬೇಕೇ ಏನಹ ಬೇರೆ ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಅಲ್ಲ. There is no point of order in it.

SRI D. T. RAMU.—The Hon. Member should withdraw his remark or that portion should be expunged from the proceedings. He has passed some derogatory remarks on the Leader of the House.

(ಇಬ್ಬರು ಮೂವರು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಲು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಎದ್ದು ನಿಂತರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಹೌಸ್ ಡಿಸ್‌ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿರುವಾಗ ನಾನು ಹೇಗೆ ಪೋಸಿಡಿಂಗ್‌ನ್ನು ನಡೆಸಲಿ ? ನೋಡಿ, ಆ ಕಡೆ ಒಬ್ಬರು, ಈ ಕಡೆ ಒಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳು ಹಿಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿದೆ. ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ರೂಲ್ಸ್ ಪರ್ಮಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಕೂಡ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿದೆ. ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ರೂಲ್ಸ್ ತಕ್ಷಣ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. I can quote several decisions/rulings given by the Chair stating that all the things appeared in some section of the press cannot be read on the floor of the House. ಓದುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ರೂಲ್ಸ್ ಇದೆ; ಆದರೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಓದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತಾವು, ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದದ್ದನ್ನು ಕೋಟ್ ಮಾಡಿ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಅಂತೆಯೇ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಪಟೇಲರು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ

ಓದಿಲ್ಲ. ವಿಷಯ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಶೋಧನೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯತಕ್ಕ ಜನರಲ್ಲಿ ನೀಚಭ್ರಷ್ಟರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಅದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಂಟು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಂಟು, ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷದವರಲ್ಲೂ ಉಂಟು. ಆದರೂ ಕೂಡ ಆ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬರಲು ಇಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಸರಸ್ವರು, ** ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿತಕ್ಕಿದ್ದು it offends the member. ಅದು ಏನೇ ಆಗಿರಲಿ, ಅದನ್ನು ವರದಿಯಿಂದ ತೆಗೆಸಬೇಕು, ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಿದರೆ ಕ್ಷೇಮ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಯಾಹ್ಯಾ.—ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರು, ಪಾಲಿಸಿ ವಿಚಾರ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು ಎಂದು. ಆದರೆ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲರು ಯಾವುದನ್ನು ಓದಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಪಾಲಿಸಿ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ, ಪೈರಿಹಿಷನ್ ವಿಚಾರ ಅಲ್ಲ, ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಕಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಓನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಒನ್ ಮಾಡಲಿ, ಮಾಡದೆ ಇರಲಿ ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಚಾರ. Directly personal attack ಬಂದೇ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಈ ಮನೆಯ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ವಿಂಡಿಕರಾಗಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಒದಲೇ ಬೇಕಾದರೆ pick and choose ಮಾಡಿ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಇಡೀ ಆರ್ಟಿಕಲ್‌ನೇ ಓದಿ, ಕೇಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಎನ್. ರೆಡ್ಡಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹಿಂದೆ ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ೧೯೬೨ರಲ್ಲೇ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತರುವ ನೀರಿಕ್ಷೆ ಇತ್ತು ಎಂದು ಕೆಲವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವುದನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ ಎಂದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ, You have already given the ruling to the effect that a member should not read any paper. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಓದಿದ್ದಾರೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಬೇಕು, ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಜಡೆಯರಾಜ್.—ರೂಲ್ ೨೮೮(೨) ಪ್ರಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಶೀಘ್ರ ಚಂದ್ರ ಶೇಖರ್‌ರವರು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲರು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದರು ಅದು ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಯಮೆಂಟರಿ ಅಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಆ ಸನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲವರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳವರ ಬಗ್ಗೆ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾತನಾಡಲು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವುದು ಬಿಡುವುದು ಅದು ಅವರವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಅವರನ್ನು ಹೊಗಳುತ್ತೀರಿ, ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುತ್ತೀರಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮದೇನು ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ, ತಟ್ಟಿಕೊಡೋಣ. ಆದರೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ.

(INTERRUPTIONS)

MR. SPEAKER —Why do you address them? You have to address the Chair.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಜಡೆಯರಾಜ್.—ಈ ಸದನದ ಸುಪ್ರದಾಂ ಏನೆಂದರೆ, ಒಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದರುಗಡೆ ಇದ್ದಾಗ ಅವರನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಟೀಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದೆ ಆದಂತಹ ರೂಲಿಂಗ್‌ಗಳು ಅನೇಕವು ಇವೆ. ಆದರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೃಪಾಸಿರಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಬಹುದು. ನಾನು ಏನೋ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದಾಗ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದು ತಪ್ಪಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು; ಈ ಆಪಾದನೆಗಳು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪದ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕೃಪಾಸಿರಿಯಲ್ಲ.

**word/words expunged as ordered by the Chair.

He has spent money for the benefit of the Backward Classes and Scheduled Castes as endear to the people not in his personal capacity but as Chief Minister of this State. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. Here is a person and also he is Chief Minister of this State. While telling this the hon'ble Member Sri J. H. Patel has said this is how as Chief Minister he has become popular. So he is having dual personality and therefore, in the capacity of Chief Minister he is liable for any kind of criticism...

6-30 P.M.

MR. SPEAKER.—It should be within the ambit of rules. ನೀವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಓದುತ್ತೇನೆ.

(ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಐ ಸದಸ್ಯರು ಕೆಲವರು ಎದ್ದು ನಿಂತು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು) (ಗೊಂದಲ).

MR. J. H. PATEL.—I will place it on the table of the House.

SRI S. BANGARAPPA.—Sir, I want your ruling on this.

SRI B. BHASKAR SHETTY.—Sir under rule 288...

MR. SPEAKER.—I request the hon'ble Member to resume his seat. The House is not in order...

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ.—ಸೂಲ್ ಒಲನಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತದಂದರೆ...

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ವಡೇರಾಜ್.—ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿಸಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಹೌಸ್ ಅಡ್ವಾಂಸ್‌ನಲ್ಲಿ ದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಅನುಮತಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ.

(ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಲವಾರು ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು) * * *

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾವುದನ್ನೂ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಡಿ.

(ಮತ್ತೆ ಹಲವಾರು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡತೊಡಗಿದರು—ಗೊಂದಲವಾಯಿತು)

MR. SPEAKER.—Now the House stands adjourned for a few minutes.

The House adjourned at Thirty five minutes past Six of the Clock and reassembled at Fifty three minutes past Six of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair]

SRI J. H. PATEL.—Sir,...

(Several hon. members stood up)

(Interruptions)

*** word/words not recorded as ordered by the Chair.

SRI S.M. SHEERNALY CHANDRASEKHAR.—I want to draw your attention to rule 289 and request you to give a ruling.

SRI C. M. ARMUGHAM.—Mr. Speaker, the hon'ble member Sri J.H. Patel is a very high standard parliamentarian and he has seen both Parliament and this Assembly. I have been seeing him ever since we assembled here. He has maintained certain decency, decorum and high standard in his argument and debate. He wants to read something written. Normally he would not have read it if he had thought about the reactions on that matter. What I feel is that is the feeling of the members on the other side also, that writing makes a personal touch of the Chief Minister of the State. It is a fact that we make use of newspapers and quote certain points on important issues. Here, it speaks of eating of food, etc., which is too personal a matter to be quoted. Therefore, I appeal to him because it is too personal an affair that it should not be quoted. We attack the Government and I have also attacked the Government. But it is all political attack. Let us not bring our debate or discussion to that level. We must maintain standard that we have established all these years. When somebody speaks about my personal things I do not get sleep. That is how we take these matters to our heads. There are papers of standard, sub-standard and low standard and there are what are called as yellow journals. If one gives money they write anything, not minding character assassination. Nonetheless there are standard papers from which information can be made use of. We give call attention notice or raise matters under rule 312, based on newspaper reports only. Therefore, I have great respect and regard to our Janata Party leader Sri J.H. Patel he might have joined Janata but he is a Socialist and that socialism in him cannot be taken away he must maintain that tradition and he must keep his identity and principle for which he has fought all these years and request him not to pursue it, so that we can proceed with the debate.

† ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಜೆ.ಎಚ್. ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಕೂತುಹಲದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನೋಡುವ ಹೇಳಿದರೆ ಯಾರೂ ತಪ್ಪಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಿನ್ನೆ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿದಂಥ ಭಾಷಣ, ಮತ್ತು ಈ ದಿವಸ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿದಂಥ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಬಹು ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಆ ಕಡೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ಇಷ್ಟು ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಬಾರದು. ಮುಂದಿನ ಜನಾಂಗ ಈ ಸದಸ್ಯರ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಓದತಕ್ಕ ಕಾಲ ಬಂದಾಗ ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಏನು ಮನೋಭಾವ ಉಂಟಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಯೋಚಿಸಿ ನಂತರ ನಾನು ತಮಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಒಂದು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಮತ್ತೆ ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪೋಗಬಾರದೆಂದು ನಾನು ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಾನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಶಃ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ನಿಂದನೆ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಚರ್ಚೆಗಳು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿರಬೇಕು, ಹಿತಕರವಾಗಿರಬೇಕು. ಜನತೆಯ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ನಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಅದಕ್ಕೆ ಅಧಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾದರೆ ಆ ಭಾಗವನ್ನು ಓದಬೇಕು, ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

—00 ಪಿ. ಎಂ.

ಆದರೆ ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆ ತರಹದ ನಡವಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಯವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಸಭೆ ಬಹುಷಃ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿ ಯಾಗಿ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ ಎಂವು ಹೇಳಿದರೆ ಇದು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯ ಮಾತಲ್ಲ. ಒಂದು ಸಾರಿ ವೆಸ್ಟ್ ಬೆಂಗಾಲ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಟೀಬಲ್ ಮೇಲೆ ಇಡತಕ್ಕಂಥ ಪೇಪರ್‌ವೈಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೊಡೆದರು. ಅದಲ್ಲದೆ In Maharastra actually physical blows were exchanged. So shall we stop to that level in democracy? Shall we follow that precedent in this House? I do not want to be a party to that type of transaction in this House. I appeal to hon'ble members on both side that we should not go to that level: ಆದ್ದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಕ್ಲೋಚ್ ಮಾಡಿದಂಥ ಪತ್ರಿಕೆಯ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ ಏನಿದೆ, ಅದನ್ನು ಯಾವ ಕಾಂಟೆಕ್ಸ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಈ ಸದನದ ಸ್ಪಾಂಡರ್ ಆಫ್ ಡಿಬೇಟ್‌ಗೆ ಹೊಂದತಕ್ಕಂಥದಾದ್ದು ಅಲ್ಲ ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥ ಭಾವನೆ ನನಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇ. ನೆಂದರೆ ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೇ ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಅದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಕೂಡಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೇ ಇದರಿಂದ ಈ ಸದನದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ, ಈ ಸದನದ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕುಂದು ತರಬೇಕು ಎಂದು ಉದ್ದೇಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲ್‌ರವರು ಈ ಸದನದ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟಾದ ಮೇಲೆ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, under the Rules, You can take a decision to maintain the dignity, decency and decorum of the House.

† ಶ್ರೀ ಜೆ ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್. —ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಮುಗಂದವರು ಇದನ್ನು ಸ್ವಿಪ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ದೇವೇಗೌಡರವರು ಈ ಸದನದ ಗೌರವ ಏನು ಘನತೆ ಏನು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದು. ನಾನು ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಂತಹದನ್ನು ಪರ್‌ಸನಲ್ ಎಂದು ಯಾರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಈ ತರಹ ಏತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯ ಮಟ್ಟ ಇಳಿಯಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಈ ಸಭೆಯ ಚರ್ಚೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆಯ ಚರ್ಚೆಯ ಮಟ್ಟ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆ ರೀತಿಯ ಭಾವನೆ ನನಗೂ ಇಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ತರಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಾನವವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ as a part of the document with my application ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ರಿಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ, ಅಥವಾ ಅಕ್ಸೆಪ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅದು ಬೇರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯದಿಂದಾಗಿ ಇಡೀ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜನ ಅವರ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ವ್ಯಾಲ್ಯುಸ್ ಅನ್ನು ಅವರು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು 'ರಾಮನ ಹೆಂಡತಿ ಸೀತೆ ರಾಮನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋದಳು' ಎಂಬ ಆಗಸನ ಮಾತಿಗೆ ರಾಮನು ಅವಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುವುದಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ. ಆಗ ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರನು ರಾಮನು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನ ವ್ಯಾಲ್ಯುಸ್‌ನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡ. ಅದೇ ತರಹ ಅವರ ವ್ಯಾಲ್ಯುಸ್ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ, ಅವರು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರು ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದೆ. ಈಗ ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಬಹುದು. ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಸದನದ ನಾಯಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಅಗೌರವವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರು ಇದ್ದೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಾನು ಅರಿತು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. If I find that I cannot discuss certain things at that level and if the House feels and if you feel that I should withdraw what read from an Article, as a democrat I will certainly withdraw.

MR. SPEAKER.—I would like to know for how long the House wants to sit.

SRI D. DEVARAJ URS.—Sir, tomorrow I have to reply and also my colleague the Finance Minister. The Appropriation Bill has also to be passed, and in the afternoon it has to be taken to the other House I do not like my hon'ble friend Sri J. H. Patel to abruptly end his speech. I do not mind sitting for some more time. At the same time, I must look to the convenience of the House. Many members, as I see, are not in a mood to sit for long. We should in all fairness give Sri J. H. Patel time to complete his speech. Now it is 7-10 P.M. At the most we may sit till 8-00 P.M., beyond that I do not think it is advisable.

SRI H. D. DEVE GOWDA.—Tomorrow from 9-00 A. M. to 1-00 P.M. we have four hours. There is no discussion on the Appropriation Bill. Does the Chief Minister require four hours for his reply?

SRI D. DEVARAJ URS.—Sir I suggest that tomorrow we may continue the discussion for one hour from 9-00 A. M. to 10-00 A. M. as some more members might like to participate in the debate, and afterwards I will reply. All the while I did not wish to make any remark because it pertained to me. Sri Patel was rather angry—not completely angry he was rather disturbed because I did not speak anything at all I did not speak because he should have understood it the remarks were directed against me. Now that he has withdrawn his remarks, the whole matter ends there. Though the matter is over, I would like to make one statement. We have heard all the members and I have also heard Sri Patel as well as Sri Devegowda. While withdrawing his remarks Sri Patel did not seem to be quite happy with what Sri Devegowda said, I would again request him to reconsider it within himself I am inclined to agree

Sri Devegowda's statement that whenever we make any statement that may create sometimes situations over which we may not have control. Left to myself, I love to hear Sri Patel reading any thing including the article which he read out just now. I would have insisted and he would have agreed to read the entire article. Whether the article is derogatory to me or it is favourable to me, I have gone through the article, I would not mind it personally. Even if he wants to read some other article which is against me, I do not mind it; but one thing Sri Patel and all other hon'ble members should understand is, when once you allow this kind of reading, then tomorrow or at any time other members will have the same right to bring in articles whether they are favourable or not whether they are defamatory or not, bring to quote here on the floor of the House. About three days back some friend had brought some magazine wherein certain things were totally defamatory and anybody who read it would feel that a personality of a particular Minister in the Centre was involved and it was a bad reflection against that Minister. Supposing tomorrow somebody wants to bring in another article which will not be relished by other, they may object for reading such article. Once it is permitted, we cannot prevent other members from reading such articles. This would lead to a situation wherein the position of the Speaker becomes awkward. Rulings may be any in the past. Now I am glad that Sri Patel has withdrawn the quotation and it is going to create a very healthy precedent for the future. Sri Patel knows me very well that I am a sport. I would take anything in a sportive manner. However I would ask him to be prepared to tolerate others while rebutting his charges. They will not have strength to bear others charges. Let us take the spirit with which Sri Devegowda has made the statement. I agree with his statement and that is how we should proceed in such matter.

MR. SPEAKER.—May I know from Sri Patel whether he is going to withdraw the quotation which he quoted from the magazine?

SRI J. H. PATEL.—I withdraw that quotation Sir.

MR. SPEAKER.—In the light of the fact that Sri Patel has withdrawn quotation, that portion remains expunged.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಾನು ಏನೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಅದು ಎಲ್ಲಿಗೋ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ದುರ್ಬಲವರ್ಗದವರ ಏಳಿಗೆಯಾಗಿದೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯತತ್ವಂಥಾ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ತತ್ವಂಥ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಇನ್ನೇ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಕ್ರಮ ಬದಲಿ ವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಕ್ರೈಮಿನಲ್ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬದಲಾವಣೆ ಯಾಗಬೇಕು. ಅಷ್ಟೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗದೆ ನಾನು ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರಲಿ, ಯಾರೇ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿರಲಿ ಏನೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗ

ಗುವುದಿಲ್ಲ, ಪೋಲೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಬಹುಶಃ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಹಿಂದೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಂತಹವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಎಂದರೆ ಜನರನ್ನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೆದರಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮೆಂಟಾಲಿಟಿ ಏನಿತ್ತು ಎಂದರೆ ಜನ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಎನ್ನುವ ವಿಶ್ವಾಸ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಜನರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧವೇ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಇತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಜನರ ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿಕ್ಕಬೇಕು ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದರು. ಆಗ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಇವರ ಮನೋಗುಣವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರು. ಪೋಲೀಸಿನವರ ಮನೋಗುಣ ಐ.ಜಿ.ಯನ್ನು ಚೀಂಟ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಐ.ಜಿ.ಯನ್ನು ಚೀಂಟ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮನೋಗುಣ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಪೋಲೀಸಿನವರ ಮನೋಗುಣ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗ ಬೇಕು. ಪ್ರಜೆಗಳು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಮಾಲೀಕರಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟ್ನರ್ಸ್ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ಭಾವನೆ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಅದು ಬೆಳೆಯದೇ ಹೋದರೆ ಜನತೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಮಧ್ಯೆ ಹಲವಾರು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಘರ್ಷಣೆಗಳು, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಚಳುವಳಿ ಇರಬಹುದು, ವಿದಾರ್ಥಿ ಚಳುವಳಿ ಇರಬಹುದು, ರೈತರ ಚಳುವಳಿ ಇರಬಹುದು ಇನ್ನುವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಕ್ವಿಡೆಂಟ್‌ಗಳಾಗಿರಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ವೇದಲೂ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಹೋಗು ತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲಾಗದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು, ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಸೂತ್ರವನ್ನು ಹಿಡಿದಿರತಕ್ಕಂಥವರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಈ ಜನರನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಟ್ರೈಕ್ಸ್ ಏನಿದೆ ಅದು ಆಗಬಾರದು. ಆ ಅಟಿಟ್ಯೂಡ್ ಚೀಂಟ್ ಆಗಬೇಕು. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಪಾರ್ಟ್ನರ್ಸ್ ಚೀಂಟ್ ಆಗಬೇಕು. ಬ್ರಿಟನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳೇನಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಪೋಲೀಸಿನವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಅವರು ಮನಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸುಖವಾಗಿರುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ, ಅವರು ನಮ್ಮ ವಸ್ತುವು ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ ಎನ್ನು ವಂತಹ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸಿನವರ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಜನರು ಸಹೋದರ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ೧೯೬೮ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಡಿಗಾಲ್‌ರವರ ವಿರುದ್ಧ ಇಡೀ ಫ್ರಾನ್ಸಿನ ೧೦ ಲಕ್ಷ ಯುವಜನಾಂಗ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಆಗ ನಾನು ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಆಗ ಈ ಘಟನೆ ನಡೆಯಿತು. ಆಗ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಡಿಗಾಲ್‌ರವರು ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಕುರಿತು ಏನು ಹೇಳಿದನು ಎಂದರೆ.— One and a half million students demonstrated against Charles De Gaulle. They are France; do not illtreat them. ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕೃಪೆಮಾಡಿರಲೂ ಕೂಡ ನೀವು ಮಾತ್ರ ಆ ಹುಡುಗರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೊಡೆಯಕೂಡದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಹುಡುಗರು ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಹೊಡೆದರು. ಆದರೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಮಾತ್ರ ಹುಡುಗರು ಹೊಡೆಯಲಿಲ್ಲ ಅದೇ ರೀತಿ ಒಬ್ಬ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನವರು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದಾಗ, ಅಂತಹ ಸಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದಾಗಿ ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಡಿಗಾಲ್ ಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಅವರ ಮೇಲೆ ದೂರು ಮಾಡಿದಾಕ್ಷಣ ನೀವು ಅಂತಹವರನ್ನು ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಎಂಬುದಾಗಿ ಡಿಗಾಲೆಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನರು ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸಿನವರ ಮಧ್ಯೆ ಮಾತ್ರ ಮನೋಭಾವನೆ ಇರಬೇಕು. ಅದನ್ನೇ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಪೋಲೀಸಿನವರ ಮನೋಭಾವನೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಬದಲಾವಣೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಸಮಾಜದ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸಿನವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜದವರಿಗೆ ಸತತವಾಗಿ ಸಂಶಯವಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೋಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇವರನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರಾಯಿಟೇಷನ್ ಬೈ ಈಚ್ ಅದರ್ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಒಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಅದರ ಆಡಳಿತ ದಿಂದ ಆಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹಳೆಯ ಮಾತು. ಇವೊತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಯಾವುದು ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೋ ಅದು ಆಗಲು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಕೆಲಸ ಪುಕ್ತಟಿಯಾಗಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕೆ ರೊಕ್ಕ ಬೇಡುತ್ತಾರೆ. ದುಡ್ಡು ಕೊಡದೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆಯೂ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆಂಬುದು ಇತ್ತು. ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

Political corruption and institutional corruption. ಇಂದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂದು ಆಡಳಿತದ ಮಟ್ಟ ಕೆಳಗೆ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಾಗಿ ನೀವೇ ಜವಾಬ್ದಾರರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವೆಂಬುದು ಜಾಸ್ತಿಯಾದರೆ, ಇಂತಹ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಯಿತು ಎಂದೂ ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜನರು ಆಡತಕ್ಕಂಥ ಮಾತಾಗುತ್ತದೆ. ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರು ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು ನಿಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಇದ್ದಾರೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತು ಕೇಳಬರುತ್ತಿದೆ, ಏನೆಂದರೆ, ಇಂಜಿನಿಯರ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಹಣ ತಂದುಕೊಟ್ಟರು, ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ನಿಮಗೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ನಡೆಯದ ಹೋದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. The corruption has become a part of the life ; it is a system of life in Karnataka ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. The entire social system itself is so corrupt, ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ನೀವು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಕಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಪೊಲೀಸರ ಕರಪ್ಷನ್ ತೆಗೆಯಬಹುದು, ಆದರೆ ಈ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಕರಪ್ಷನ್ ತೆಗೆಯುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಒಬ್ಬರ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರ ಹೆಸರು ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಾಮರಾವ್ ಎಂದು. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಚಾರ್ಜ್ಸ್ ಇವೆ. ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನವರು ಇವರ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ರೈಡ್ ಮಾಡಿದರು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.— ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದವರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಬಾರದು, ಮತ್ತು ಹೆಸರನ್ನೂ ಸಹ ಹೇಳಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಹಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ೧೨೦೦ ರೂ ಗಳಷ್ಟು ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂದು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ಆಸ್ತಿ ಇದೆ. ೩ ಮನೆಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಬೆಂಚ್ ಕಾರಿದೆ. ಎರಡೂ ವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಷ್ಟು ಬಂಗಾರದ ಒಡವೆಗಳಿವೆ. ಇವರ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಇನ್‌ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ರೈಡ್ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೀಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಒಬ್ಬ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಇಲ್ಲವೇ ಒಬ್ಬ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಈ ರೀತಿ ಆಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂ. ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿರುವಾಗ, ಒಬ್ಬ ತಹಸೀಲ್‌ದಾರರು ಇಲ್ಲವೇ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಏನು ತಪ್ಪಿದೆ ? ಕೌಪಿ ಪುಸ್ತಕದ ಮೇಲಿನ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ದುಂಡಾದ ಅಕ್ಷರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮೇಲಿನ ಸಾಲನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅದರೀತಿ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಕಾಫಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಸಹ ಆ ಮಕ್ಕಳು ಮೊದಮೊದಲು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಫಿ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲಿಗೆ ಬರುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಯಥಾಪ್ರಕಾರ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುತ್ತವೆ. ಇದೇ ತರಹ ಕೆಲವರು ಇಂದು ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಲೂಟಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಶೋಕಾ ಹೋಟೆಲ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೀರಿ ?

SRI D. DEVARAJ URS.—Now the Hon'ble Member was referring to one instance for which though you cautioned not to refer, anybody can understand that he has referred to a particular person. I can only say that the person to whom he referred is not here to defend himself. At least I must say the exact position. His inferences are all wrong. In this country, there is no law which prohibit to possess any lakh of rupees or property. There are people who are worth lakhs and crores. If there is such a law prohibiting the possession of such wealth, I could understand. But as long as the society or the Government allows it, nobody can prevent it. And nothing wrong in it, ೧೦ ಲಕ್ಷ ಹಣವಿದೆ, ೨ ಲಕ್ಷ

ದಷ್ಟು ಒಡವೆಗಳಿವೆಯೆಂದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದು ? ಅದು ಕಾನೂನಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳಬಿಟ್ಟರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. If the Income tax people seized, it is because of defective accounts. Afterwards he has been freed. Everybody knows at that time many people have been raided. The Houses of most of Hon'ble Members of this House were also raided. Merely, because they raid, you can't come to that conclusion. For me also, they used to threaten. For every 15 days there used to be a rumour. Chief Minister's house is being raided etc., was the rumour. Mere, raiding itself cannot conclude that so and so amassed wealth by illegal means. It is not correct also. In this particular case even long before election this raid has taken place and the Income Tax Department did go into the question and subsequently all cases were closed. Now everything is over. Even after this he continues to be the Member and subsequently during President's Rule they changed so many people. Along with them this man was also changed. Why did they make a change ? Because persons in power have the authority to change people whom they find useful. After that I also changed him and brought to that place. So, Hon'ble Members should properly understand the case and speak. Taking some papers and saying that so and so corrupt ; so and so amassed wealth etc., is not correct. That is not the way.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದಂಥ ಹಕ್ಕಿದೆ.

SRI D. DEVARAJ URS.—Let him give notice.

SRI S. R. BOMMAL.—No notice is necessary in certain cases.

7.30, P M.

When we are voting the money for the department, if the man incharge of that department has misappropriated or if there is any misapplication of funds, we have to mention.

MR. SPEAKER —You should have a prima face evidence.

SRI S. R. BOMMAL.—Yes. That is what I am saying. If he is an ordinary citizen and amassed wealth, we have nothing to say. The Hon. Chief Minister was explaining that there was a raid and the Income Tax Department had settled it. According to the information he has got, he has given it. But our information is, there was unaccounted money in his house and under the law, it was permitted for voluntary surrender. He Surrendered part of it and he was exempted under the Income Tax Act. That is our information. If such a

person who has amassed wealth and who has unaccounted money, but latter surrendered it after taking the advantage of law, is put in such a responsible position, is it proper? We have every right to criticize...

SRI D. DEVARAJ URS—He has got every right to criticize my action., but...

So far as that question is concerned, very recently the Central Government has brought out an order to the effect that people who have got Rs.1000/—notes should surrender it within such and such a time. Whether it is black or white, Was it right on their part? All those people who had got should have been sent to the jail or should have been hanged. He cannot go on put one standard to one type of people and another type of standard to another type of persons.

SRI S.R. BOMMAI.—I have never questioned the law that was passed for voluntary surrender. I am not questioning it,

SRI. D. DEVARAJ URS—Here also the Income Tax Law allows it. Accordingly, it has been settled.

SRI S.R. BOMMAI.—I am questioning the propriety of the Hon. Chief Minister in appointing a man to that position who evaded the tax but later on taken the advantage of the law...

SRI D. DEVARAJ URS.—What you are saying is highly incorrect and baseless. Mr. Patel was to say that he was getting Rs 1,200/—. That information itself is also highly incorrect. I Know it is not Rs. 1,200/-but it is more than Rs.3000-4000. Now what is the use of asserting on that information which is not correct.

SRI S R. BOMMAI—Now and then we are criticizing the appointment and not the persons. We are criticizing the appointment for a public post. We are criticizing the action of the Government and not the person. So far as raids and other things are concerned, raids are there; some times even the houses of honest people are raided. We are told during Emergency only, the Chief Minister's house was searched. That was a rumour, we don't know. Why on the advent of the Janatha Government, even during Emergency we were told, the house of he Hon. Chief Minister was searched. I don't know who spread it. People in your party might have spread it...

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್ ;—ನನಗೆ ಬಂದಿರುವ ಇನ್‌ಫಾರ್ಮೇಷನ್ ಅವರು ಯಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಎನ್ನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಮನೆ ಇದೆ, ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬಂಗಾರ ಸೀಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ತಾವು ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎನ್ನ ಇದೆ, ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎನ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದೇ ಸಾರಿಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಆಕೌಂಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಇದೆ, ಅದು ಈ ಸದನದ ಒಂದು ಅಂಗ. ಅವರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜ್ಸ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ

ಚಾರ್ಜ್ ಸ್ಟೆಪಿಕ್ ಆಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ, ಅದರ ಫೈನಲ್ ಏನು? ಲೆಟರ್ ಆಫ್ ಲಾ ಅದಕ್ಕೆ ಬಂದು. ಅದನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೂ ಇದನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಯಾರ ಮೇಲೆ ಕಳಂಕ ಬರುತ್ತದೆ ಅವರನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ೧೦-೨೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನೀವು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ತಾವು ಆ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ನಮಗೆ ಜನರು ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ನಿಮಗೂ, ನಮಗೂ ಏಳೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗೆ ೫೦ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ನಮಗೆ ೪೦ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟಿರ ಬಹುದು, ಈ ಮಧ್ಯೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆಯವರು ಹೋಗಿ ೧೦ ಲಕ್ಷ ಓಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಾಳು ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಖಂಡ್ರೆ.—ಎಲ್ಲಾ ಇವರೇ ಹಾಳು ಮಾಡಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್ :—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಾನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ಏನೊಂದು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ಪರಸ್ಪರಲ್ಲಾಗಿ ನೋಡಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದನೋಡಿ ನನ್ನ ಸಲಹೆಗಳು ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಂಡರೆ ಜಾರಿಗೆ ತನ್ನಿ. ಮುಂದೆ ಯಾರು ಬರುತ್ತಾರೋ ನೋಡೋಣ.

† ಶ್ರೀ ಮನೋಹರ್ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ (ಹಾನಗಲ್) : ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಡಿಮಾಂಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರ ನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಕೆವಲ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತನಾಡಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎಂಭತ್ತು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನರು ರೈತರು ಮತ್ತು ರೈತ ಕೂಲಿಕಾರರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಕಸುಬು ವ್ಯವಸಾಯ. ಇವತ್ತು ನಾವು ರೈತರು ದೇಶದ ಬೆನ್ನಲುಬು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಅಪಲಂಬಿಸಿದಂತಹ ಜನರು ಸುಖವಾಗಿ ಇರಬೇಕು, ಇವರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಎಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಇಲಾಖೆಯು ತನ್ನದೇ ಆದಂತ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿ ಆ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗಾಗುತ್ತಾ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಇದಕ್ಕೆ ಒದಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಹಣ ಸಾಲದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸರು ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದಾಗ ನೀರಾವರಿ ಕೇವಲ ೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅದು ೧೮ ರಿಂದ ೨೦ ರ ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಸಾಧನೆಯೆ ಸರಿ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ನೀರಾವರಿಗಳಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ, ಮಧ್ಯಮ ನೀರಾವರಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಈ ರೀತಿ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಾನು ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆರೆಗಳು, ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೪ ಸಾವಿರ ಕೆರೆಗಳು ಇವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಕೆರೆಗಳು ಮಲೆನಾಡು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಆ ಕೆರೆಗಳ ಆಳ ಮೇಲ್ಮೈನಿಂದ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಅಂಗೈಯಂತೆ ಆಗಿವೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಂತಹ ಕೆರೆಗಳಿಂದ ನೀರು ಸಿಕ್ಕದೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ರೈತರಿಗೆ ನೀರು ಸಾಲದೆ ಇರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಳು ತೆಗೆಯುವ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ವಿನಂತಿ, ಇವತ್ತು ಕೆರೆಗಳ ಹೂಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ೭೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹಣಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಮಲೆನಾಡಿನ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ

ಮಾತ್ರ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಹೊಳು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಳು ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ ಎಕಾನಾಮಿಕ್‌ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಸಲಹೆ ಇದೆ. ಹೊಳು ತೆಗೆಯದೆ ಗತ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ, ಏತಕ್ಕೆ ಹೊಳು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದರೆ, ನನಗೆ ಮಾತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಎಷ್ಟೋ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ ಜನ ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೊಳು ತೆಗೆಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಡ ಜನಕ್ಕೆ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ನಿಂತು ರೈತನಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊಳು ತೆಗೆಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ದ ರಾಜ್ಯವಾದ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ, ಇನ್ನು ೧೦ ವರ್ಷದಲ್ಲಾದರೂ ಈ ಹೊಳು ತೆಗೆಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಂಗಿಸ ಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಮೆಯ ಮಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಡಿಮೆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿಗೆ ನೀರು ಉಣ್ಣಿಸುವುದು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ಅಂತ ಕಾಣಿಸುತ್ತೆ. ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ೫೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಂತಿನಲ್ಲಿ ಮರು ಪಾವತಿ ಮಾಡುವ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಇದೆ ಎಂದು ಆ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿ ದುಡ್ಡು ಬಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸವಾಗಲಿಕ್ಕನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ದರೆ ಅವುಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕು ಒಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಸುಮಾರು ೭೦೦ ಕೆರೆಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ೫೩ ಕೆರೆಗಳು ಲೋಕೋ ಪಯೋಗಿ ಇಲ್ಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವು, ಉಳಿದ ಕೆರೆಗಳು ಟಿ.ಡಿ.ಬಿ.ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆರೆಗಳು ಈ ಕೆರೆಗಳ ಕೆಳಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳು ತಂಬಿದ್ದು, ಹೊಳು ತೆಗೆಯದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವತ್ತೂ ಅರ್ಧಕ್ಕೂ ಕೂಡ ನೀರು ಪೂರೈಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ರೈತರು ನೀರು ತೆರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡಲೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ಬೇಕಾದರೆ, ಹೊಳು ತೆಗೆಸುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೨ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಕೀಮು ಇದೆ. ೯೧೦ ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀರು ಪೂರೈಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಹಾನಗಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇದೆ, ಅದರಿಂದ ಸುಮಾರು ೧೫ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಧರ್ಮಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನ ಸಡೂರ್ ಚಾನಲ್ ಏನಿದೆ ಅದು ಚಾನಲ್ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಕಿಟಾರಿಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಇದರಿಂದ ಸುಮಾರು ೪೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನೀರು ಪೋಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೀರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದು ರೈತರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಕಾನಾಮಿಕ್ ಕೂಡ ಅಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೊಡುಗೆ ಎನ್ನುವಂತೆ ೨ ನದಿಗಳು ಇವೆ, ಒಂದು ವರದ, ಮತ್ತೊಂದು ನರ್ಮದ, ವರದಾ ನದಿ ದೊಡ್ಡ ನದಿಯಾಗಿದ್ದು, ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೫ ಬ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದು ಒಂದು ಬ್ಯಾರೇಜ್ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿಕೆ ನಾಲ್ಕು ಬ್ಯಾರೇಜ್‌ಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಧರ್ಮ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಿಂದ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಯಾಗುವಂತಹ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು 'ಎ' ಕ್ಲಾಸ್ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ರೈತರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿಕೊಡ ಕೊಟ್ಟು ನಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದು ಸರಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ 'ಎ' ಕ್ಲಾಸ್ ಬದಲಾಗಿ 'ಬಿ' ಕ್ಲಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ, ಅದರಂತೆ ಬಿ ಕ್ಲಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಿ ಕ್ಲಾಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸುಮಾರು ಕಳೆದ ೩-೪ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬರಗಾಲದ ಭಾವಣೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಂಥ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಗಮನವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ಡಿ. ಪಿ. ಎ. ಪಿ. ಸ್ಕೀಮು ಅಳವಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಡಿ. ಪಿ. ಸಿ. ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ

ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ಕಾಖೆ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲಿ ಲಿಫ್ಟ್ ಇಂಗೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅಂತ ಕಡೆ ಅಂತರ್‌ಜಲದಿಂದ ನೀರಾವರಿಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿ, ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಏನು ಇದೆ; ಅದನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧಮಾಡುತ್ತಾ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ, ಲೋಕಪಯೋಗಿ ಮತ್ತು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಮತ್ತು ಹಾರ್ಟಿಫಿಕಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮಗೆ ಏನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಓದಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ವೇದನೆ ಯಾಯಿತು. ಏತಕ್ಕೆ ವೇದನೆಯಾಯಿತು; ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕಬಿನಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಒಂದು ಸಂಪತ್ತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಶೀನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಾರು, ನೂರಾರು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಯ್ದಿರತಕ್ಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಕಬಿನಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದು ೧೯೫೯ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ೧೯ ವರ್ಷಗಳು ಆಗಿವೆ, ಈ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಇದರ ಅಂದಾಜುವೆಚ್ಚ ೨೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇತ್ತು, ೮೪ರ ೧೯ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ೨೯ ಎಸ್ಕಿಮೇಟ್ ಆಗಿ ೨೪ ಕೋಟಿಯಿಂದ ಇವತ್ತು ೮೦ ಕೋಟಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದುದಕ್ಕಿಂತ ಮೂರರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈವತ್ತಿನದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ದುಡ್ಡನ್ನು ಎಷ್ಟು ಎಂದರೆ ೪೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿರಬೇಕಾದರೆ ೧೯ ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು, ಇನ್ನು ಉಳಿಕೆ ೩೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ೧೫ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಅಂದಾಜಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಕೈಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಮೂವತ್ತೊಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಇದರಮೇಲೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ದುಡ್ಡನ್ನು ಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಬಡ್ಡಿ ಎಷ್ಟಾಯಿತು, ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಾನಿಯಾಯಿತು, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯ ತಕ್ಕಂಥದು ಎಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು, ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಯಿತೆಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದಾಗ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟನ್ನು ವಿರೋಧಮಾಡಬೇಕಾದಂತ ಭಾವನೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹಾರಂಗಿ ನದಿಯ ಡ್ಯಾಮ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದ್ದು ೧೯೬೭ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ. ಆಗ ೧೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಎಸ್ಕಿಮೇಟ್‌ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಸ್ವಾಂಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ೧೯೭೭ರ ಕೊನೆಗೆ ಇದು ೫೮ ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಏರಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಹಣಕ್ಕಿಂತ ಐದುವರೆಯಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಟ್ಟಂತಾಯಿತು. ಈಗ ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಕೇವಲ ೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಇನ್ನೂ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ೪೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಇರುತ್ತದೆ. ೧೧ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಉಳಿಕೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಲು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಡಿವಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ನಾಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನಾಲಾ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಮಿತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ೨೫ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ೫೦ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ಮಿತಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಆ ಭಾಗದ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟನ್ನು ಡೆವಲಪ್‌ಮಾಡಿ ನೀರು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ರೀತಿ ತಾವು ಮಾಡದೆ ಹಾರಂಗಿ ನದಿಯ ನೀರು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ? ೧೫೦ ರಿಂದ ಹಿಡಿದು ೨೫೫ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ಸ್ ದೂರದವರೆಗೆ ನಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಮಧ್ಯಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡದೆ ದೇಶದ ಬೊಕ್ಕಸದ ದುಡ್ಡನ್ನು ವ್ಯಯಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಹಣ ನಷ್ಟವಾದುದಲ್ಲದೆ, ರೈತರಿಗೆ ನೀರು ಕೂಡ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೇವಾವಾತಿ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಸುಮಾರು, ಚೆನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕುಪರಗೂ ಬರುವುದು ಇದ್ದರೂ ಡ್ಯಾಮ್ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜನರಿಗೆ ನೀರು ಸಲೀಸಾಗಿ

ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಶೋಚನೀಯವಾದ ಸಂಗತಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಮುಂದಿರಲೋಚನೆ ಮಾಡದೆ ಡ್ಯಾಮ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ತಕ್ಕಂಥದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ೧೦-೧೫ ವರ್ಷ ೨೦-೩೦ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಡ್ಯಾಮ್ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ೨೫ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ೫೦ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ಎಂದು ಒಂದು ಮಿತಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಪೈನಲ್ ಆಗಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ, ನೀರು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಹೇಮಾವತಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಾಗ ನೂರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಂಥ ರೈತರಿಗೆ, ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಂಥ ಜನರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ವರೆಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಜಮೀನು ಮತ್ತು ವಸತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಂಥ ಜನರು ಅರ್ಧಂಬರ್ಧ ಕುಕ್ಕಿ ಜಮೀನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕಂಥವರು, ರಿಸರ್‌ವಾಯರ್ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಜನರು ಗೋಮಾಳದಲ್ಲಿ ಗುದಿಸಲನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಅದರೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮುಂದೆಬರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಂಥ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸಂತೋಷಪಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವಾದರೂ ಅದರ ಫಲ ಬೇಗನೆ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಹಿರಿಯರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ನಮ್ಮ ತಂದೆಯವರು ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು, ಈಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಷ್ಟು ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವೆಂದರೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ೫ ಕೋಟಿ ೪ ಕೋಟಿ ೩ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಏನು ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡೂವರೆ ಮೂರು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಯಾವರೀತಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅರ್ಧಭಾಗ ಎಸ್ಪಿ‌ಮೇಟ್‌ಗೆ ಅದರ ಉಳಿದ ಅರ್ಧಭಾಗ ಇಂಜಿನಿಯರಗಳ ಅಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಪರದಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥದು ಮುಟ್ಟು ಈ ರೀತಿ ಪೋಲಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹತ್ತಾರುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಏನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅದರಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಉತ್ಪನ್ನ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಅದ್ವಿತೀಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಬಿಟ್ಟ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಾರ್ಟಿಕಲಚರ್ ಫಾರಮ್ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಚಾರ್‌ಗಲ್ ಎಂಬ ಬಾಗದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತಲೆ ನಿಂಬೆ, ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಒಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆದು ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಈವತ್ತಿನದಿವಸ ಅ ಫಾರಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಎನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಮೂರುಬಾರಿ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ, ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೂಡ ಕೆಲವು ತೆಂಗಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿರುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಒಂದು ನಿರ್ಲಕ್ಷತನದಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಫಾರಮ್‌ನ್ನು ಒಂದು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದರು: ಇದು ಒಂದು ಪವರ್‌ಲೆಸ್ ಇಲಾಖೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು. ಅದಿಲ್ಲ ನಾನು ಮತ್ತು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಲೈನ್‌ಗಳು ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಬಂದು ಬರಿ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ವಯರ್‌ನ್ನು ಎಳೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್‌ಮಾತ್ರ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ೧೯೭೨ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಕೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಲು ಕಂಬಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೇಳಿರುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಕಂಬಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದುಕೂಡ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಂಬನೆಟ್ಟು ವೈರ್ ಎಳೆದಿಲ್ಲ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಕ್ಸಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರಿಗೆ ಕಾಗದವನ್ನೂ ಕೂಡ ಬರೆದಿರುತ್ತೇನೆ. ನೆಟ್ಟಿರುವ ಮರದ ಕಂಬಗಳು ಮನೆಗಳಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮೂರು ಕಾಗದ ಬರೆದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಒಂದು ರಿಂಗ್ ವೈರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದರು. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ಒಂದು ವೈರ್ ಎಳೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ಎಳೆದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿಗಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

೮-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಇನ್ನು ಸಿರಿಕಲ್‌ಚರ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸಾಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೫೦ ರಿಂದ ೧೦೦ ಎಕರೆಯವರೆಗೆ ಇದನ್ನು ಬೆಳೆದರು, ಕಳೆದ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೧೦೦-೨೦೦ ಎಕರೆಯವರೆಗೆ ಬೆಳೆದರು, ಈ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೫೦೦ ರಿಂದ ೮೦೦ ಎಕರೆಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ತೊಂದರೆ ಏನು ಇದೆ ಎಂದರೆ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಪಾಂಡವಪುರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು, ಅವರು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ರೇರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ ಅವರು ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗೆ ಅದನ್ನು ತಂದು ಮಾರಿ ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನನಗೆ ಇರದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಜನಗಳಿಗೆ ಇರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲೇ ಮೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮಾರುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆದಂಥಾ ಬೆಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಇಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾಳೆ ದಿವಸ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ವೇಳೆ ಇಲ್ಲ ಯಾರು ಯಾರು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಅವರು ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕರೆದಾಗ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಅವರ ಸರದಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

The House will now adjourn and meet tomorrow at 9 P.M.

The House adjourned at Three minutes past Eight of the Clock to meet again at Nine of the Clock on Saturday the 29th July 1978.